

Brüssel, 13. juuni 2025
(OR. en)

Institutsioonidevaheline
dokument:
2025/0163(NLE)

10274/25
ADD 5

AELE 52
CH 18
MI 395
ESPACE 47

SAATEMÄRKUSED

Saatja:	Euroopa Komisjoni peasekretär, allkirjastanud Martine DEPREZ, direktor
Kättesaamise kuupäev:	13. juuni 2025
Saaja:	Thérèse BLANCHET, Euroopa Liidu Nõukogu peasekretär
Komisjoni dok nr:	COM(2025) 308 annex
Teema:	LISA, järgmise dokumendi juurde: Ettepanek: Nõukogu otsus, mis käsitleb ulatusliku lepingute paketi allkirjastamist Euroopa Liidu nimel, et tugevdada, süvendada ja laiendada kahepoolseid suhteid Šveitsi Konföderatsiooniga, ning Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kokkuleppe (Šveitsi Konföderatsiooni Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametis osalemise tingimuste kohta) ajutist kohaldamist

Käesolevaga edastatakse delegatsioonidele dokument COM(2025) 308 - Annex 5.

Lisatud: COM(2025) 308 annex

EUROOPA
KOMISJON

Brüssel, 13.6.2025
COM(2025) 308 final

ANNEX 5

LISA,

järgmise dokumendi juurde:

Ettepanek: Nõukogu otsus,

mis käsitleb ulatusliku lepingute paketi allkirjastamist Euroopa Liidu nimel, et tugevdada, süvendada ja laiendada kahepoolseid suhteid Šveitsi Konföderatsiooniga, ning Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kokkuleppe (Šveitsi Konföderatsiooni Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametis osalemise tingimuste kohta) ajutist kohaldamist

EUROOPA ÜHENDUSE JA
ŠVEITSI KONFÖDERATSIOONI VAHELISE
PÕLLUMAJANDUSTOODETEGA KAUPLEMISE KOKKULEPPE
MUUTMISE PROTOKOLL

EUROOPA LIIT, edaspidi „liit“

ning

ŠVEITSI KONFÖDERATSIOON, edaspidi „Šveits“,

edaspidi „kokkuleppeosalised“,

TULETADES MEELDE 21. juunil 1999 Luxembourgis sõlmitud Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe (edaspidi „kokkulepe“) eesmärki tugevdada kokkuleppeosaliste vahelisi vabakaubandussuhteid, võimaldades vastastikku paremat juurdepääsu teineteise põllumajandustoodete turule;

TULETADES MEELDE kokkuleppeosaliste suveräänsust oma põllumajanduspoliitikas;

TUNNISTADES vajadust muuta kokkulepet pärast ühise toiduohutusala loomist Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe (millega luuakse ühine toiduohutusala) protokolliga, mis sõlmiti [koht] [kuupäev], (edaspidi „ühise toiduohutusala loomise protokoll“), mis hõlmab teatavaid valdkondi, mida seni on kokkuleppega reguleeritud;

TUNNISTADES vajadust kohandada kokkuleppe institutsioonilisi sätteid, suurendada kokkuleppe tulemuslikkust ja tõhusust ning tagada selle kooskõla ühise toiduohutusala;

KINNITADES, et kokkulepe peaks põhinema võrdsusel, vastastikkusel ning kokkuleppeosaliste soodustuste, õiguste ja kohustuste üldisel tasakaalul kokkuleppega hõlmatud valdkondades;

TULETADES MEELDE kokkuleppe ning Euroopa Ühenduse ja Šveitsi vahel 21. juunil 1999 Luxembourgis sõlmitud kuue lepingu vahelist olemuslikku seost;

KINNITADES olemuslikku seost kokkuleppe ja ühise toiduohutusala vahel, mis loodi protokolliga, millega luuakse ühine toiduohutusala ja millega kokkulepe moodustab ühtse terviku;

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

ARTIKKEL 1

Kokkuleppe ja selle lisade muudatused

Kokkulepet muudetakse järgmiselt:

- (1) Kokkuleppes esinevaid viiteid Euroopa Ühendusele või ühendusele käsitatakse viidetena Euroopa Liidule;
- (2) artikkel 5 asendatakse järgmisega:

„ARTIKKEL 5

Tehniliste tõkete kõrvaldamine põllumajandustoodetega kauplemisel

Põllumajandustoodetega kauplemise edendamiseks kõrvaldavad kokkuleppeosalised tehnilised tõkked või vähendavad neid kooskõlas kokkuleppe järgmiste lisadega:

- Lisa 7. Veinisektori toodetega kauplemine,
- Lisa 8. Piiritusjookide ja aromatiseeritud veinijookide nimetuste vastastikune tunnustamine ja kaitse,
- Lisa 9. Mahepõllumajandustooted ja –toiduained,
- Lisa 10. Puu- ja köögiviljade turustusstandarditele vastavuse hindamise tunnustamine,

- Lisa 12. Põllumajandustoodete ja toiduainete geograafiliste tähistest ja päritolunimetuste kaitse“;

(3) artikkel 6 asendatakse järgmisega:

„ARTIKKEL 6

Ühine põllumajanduskomitee

1. Käesolevaga asutatakse ühine põllumajanduskomitee.

Ühisesse põllumajanduskomitee koosseisu kuuluvad mõlema kokkuleppeosalise esindajad.

2. Ühise põllumajanduskomitee kaaseesistujateks on liidu esindaja ja Šveitsi esindaja.

3. Ühine põllumajanduskomitee teeb järgmist:

- a) tagab käesoleva kokkuleppe nõuetekohase toimimise, tõhusa haldamise ja kohaldamise;
- b) loob kokkuleppeosalistele võimaluse vastastikuseks konsulteerimiseks ja pidevaks omavaheliseks teabevahetuseks, eelkõige selleks, et leida lahendus käesoleva kokkuleppe tõlgendamise või kohaldamisega seotud probleemidele kooskõlas artikliga 7a;

- c) annab kokkuleppeosalistele soovitusi käesoleva kokkuleppega seotud küsimustes;
- d) võtab käesolevas kokkuleppes ette nähtud juhtudel vastu otsuseid ning
- e) teostab mis tahes muud talle käesoleva kokkuleppega antud pädevust.

4. Ühine põllumajanduskomitee tegutseb konsensuse alusel.

Otsused on kokkuleppeosaliste suhtes siduvad ning nad võtavad otsuste rakendamiseks kõik vajalikud meetmed.

5. Ühine põllumajanduskomitee tuleb kokku vähemalt kord aastas, vaheldumisi Brüsselis ja Bernis, kui kaaseesistujad ei otsusta teisiti. Samuti koguneb see ühe kokkuleppeosalise taotluse alusel. Kaaseesistujad võivad kokku leppida, et ühise põllumajanduskomitee koosolek toimub videokonverentsi või telekonverentsi teel.

Ühine põllumajanduskomitee võib otsustada teha otsuseid kirjaliku menetluse teel.

6. Oma esimesel koosolekul kehtestab ühine põllumajanduskomitee oma kodukorra.

7. Ühine põllumajanduskomitee võib otsustada moodustada töörühmi või eksperdirühmi, mis abistaksid teda tema ülesannete täitmisel.“;

- (4) artikkel 7 asendatakse järgmisega:

„ARTIKKEL 7

Ainukohaldatavuse põhimõte

Kokkuleppeosalised kohustuvad kokkuleppe tõlgendamise või kohaldamisega seotud vaidlusi lahendama üksnes viisil, mis on sätestatud käesolevas kokkuleppes.“;

- (5) lisatakse järgmised artiklid:

„ARTIKKEL 7a

Menetlus tõlgendamise või kohaldamisega seotud probleemide korral

1. Kui käesoleva kokkuleppe tõlgendamisel või kohaldamisel tekib probleeme, konsulteerivad kokkuleppeosalised teineteisega ühises põllumajanduskomitees, et leida mõlemale vastuvõetav lahendus. Selleks esitatakse ühisele põllumajanduskomiteele kogu kasulik teave, et ta saaks olukorda üksikasjalikult uurida. Ühine põllumajanduskomitee uurib kõiki võimalusi, mis võimaldavad säilitada kokkuleppe nõuetekohase toimimise.
2. Kui ühine põllumajanduskomitee ei suuda leida lahendust lõikes 1 osutatud probleemile kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil see probleem talle esitati, võib kumbki kokkuleppeosaline taotleda, et vahekohus lahendaks vaidluse vahekohtu protokolli sätete kohaselt.

3. Kokkuleppeosalised võtavad kõik vajalikud meetmed vahekohtu otsuse täitmiseks heas usus.

Kokkuleppeosaline, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole kokkulepet täitnud, teatab teisele kokkuleppeosalisele ühise põllumajanduskomitee kaudu meetmetest, mida ta on võtnud vahekohtu otsuse täitmiseks.

4. Käesoleva artikli lõikes 2 osutatud menetlus ei mõjuta käesoleva kokkuleppe 1.–3. lisas antud ja kehtestatud kontsessioone ega nende haldamist.

ARTIKKEL 7b

Asendusmeetmed

1. Kui kokkuleppeosaline, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole kokkulepet täitnud, ei teavita teist kokkuleppeosalist protokolli artikli IV.2 lõike 6 kohaselt kehtestatud mõistliku aja jooksul meetmetest, mida ta on võtnud vahekohtu otsuse täitmiseks, või kui teine kokkuleppeosaline leiab, et teatatud meetmed ei ole kooskõlas vahekohtu otsusega, võib see teine kokkuleppeosaline võtta käesoleva kokkuleppe või ühise toiduohutusala loomise protokolli raames võimaliku tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks proportsionaalseid asendusmeetmeid (edaspidi „asendusmeetmed“). Ta teatab kokkuleppeosalisele, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole kokkulepet täitnud, asendusmeetmetest, mis selles teates täpsustatakse. Asendusmeetmed jõustuvad kolm kuud pärast neist teatamist.

2. Kui ühine põllumajanduskomitee ei ole ühe kuu jooksul pärast kavandatavatest asendusmeetmetest teatamist teinud otsust asendusmeetmete peatamise, muutmise või tühistamise kohta, võib kumbki kokkuleppeosaline nende asendusmeetmete proportsionaalsuse küsimuses vahekohut käsitleva protokolliga kohaselt vahekohtu poole pöörduda.

3. Vahekohus teeb otsuse käesoleva kokkuleppe protokolliga, mis käsitleb vahekohut, artikli III.8 lõikes 3 sätestatud tähtaja jooksul.

4. Asendusmeetmetel ei ole tagasiulatuvat jõudu. Eelkõige säilitatakse õigused ja kohustused, mille üksikisikud ja ettevõtjad on juba omandanud enne asendusmeetmete jõustumist.“;

(6) artikli 9 pealkiri asendatakse järgmisega:

„Ametisaladus“;

(7) Lisatakse järgmine artikkel:

„ARTIKKEL 9a

Salastatud teave ja tundlik salastamata teave

1. Ühtki käesoleva kokkuleppe sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see kokkuleppeosalist tegema salastatud teabe kättesaadavaks.

2. Käesoleva kokkuleppe alusel kokkuleppeosaliste edastatud või nende vahel vahetatud salastatud teavet või materjali käideldakse ja kaitstakse vastavalt Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele salastatud teavet käsitlevale julgeolekulepingule (Brüssel, 28. aprill 2008) ja kooskõlas selle rakendamisega seotud julgeolekukorraga.

3. Ühine põllumajanduskomitee võtab oma otsusega vastu juhised, et tagada kokkuleppeosaliste vahel vahetatava tundliku salastamata teabe kaitse.“;

(8) artiklis 11, artikli 12 lõikes 2 ja artikli 13 lõikes 2 asendatakse sõna „komitee“ sõnadega „ühine põllumajanduskomitee“;

(9) artikkel 15 asendatakse järgmisega:

„ARTIKKEL 15

Lisad, liited ja protokollid

Käesoleva kokkuleppe lisad, sealhulgas selle liited, ning käesoleva kokkuleppele lisatud protokoll, mis käsitleb vahekohut, on selle lahutamatu osa.“;

(10) artikkel 16 asendatakse järgmisega:

„ARTIKKEL 16

Territoriaalne kohaldamisala

Käesolevat kokkulepet kohaldatakse ühelt poolt territooriumi suhtes, kus kohaldatakse Euroopa Liidu lepingut ja Euroopa Liidu toimimise lepingut, nimetatud aluslepingutes sätestatud tingimustel, ja teiselt poolt Šveitsi territooriumi suhtes.“;

(11) artiklisse 17 lisatakse järgmised lõigud:

- „5. Kui käesolev kokkulepe lõpetatakse vastavalt lõikele 3, lõpetatakse ühise toiduohutusala loomise protokolliga kohaldamine lõikes 4 osutatud kuupäeval.
6. Kui käesoleva kokkuleppe kohaldamine lõpeb, säilivad üksikisikute ja ettevõtjate käesoleva kokkuleppe alusel omandatud õigused ja kohustused. Kokkuleppeosalised otsustavad vastastikusel kokkuleppel, milliseid meetmeid võtta õiguste suhtes, mille omandamine on käimas.“;

(12) lisa 4, 5, 6 ja 11 tunnistatakse kehtetuks ühise toiduohutusala loomise protokolliga jõustumise kuupäeval;

(13) Käesoleva protokolliga lisas esitatud tekst lisatakse kokkuleppe protokollina.

ARTIKKEL 2

Kokkuleppe lisa 4, 5, 6 ja 11 kohaldamine üleminekuperioodil

Lisa 4, 5, 6 ja 11 mõju säilib ühise toiduohutusala loomise protokollis 32 kehtestatud üleminekuperioodi jooksul, mis selle sätte kohaselt algab kõnealuse protokollis jõustumise kuupäeval ja lõpeb hiljemalt 24 kuud pärast protokollis jõustumist.

Kokkuleppe kohaldamisel määratakse kõnealuse üleminekuperioodi lõppkuupäev kindlaks kokkuleppe artikli 6 alusel moodustatud ühise põllumajanduskomitee otsusega, pärast ühise toiduohutusala loomise protokollis artikli 11 alusel moodustatud toiduohutuse ühiskomiteelt teate saamist.

ARTIKKEL 3

Jõustumine

1. Kokkuleppeosalised ratifitseerivad või kinnitavad käesoleva protokollis oma menetluse kohaselt. Kokkuleppeosalised teatavad teineteisele käesoleva protokollis jõustumiseks vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest.

2. Käesolev protokoll jõustub alljärgnevate kokkulepete kohta esitatud viimasele teatele järgneva teise kuu esimesel päeval:

- a) ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe institutsiooniline protokoll;
- b) ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe muutmise protokoll;
- c) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe institutsiooniline protokoll;
- d) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe muutmise protokoll;
- e) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe riigiabi protokoll;
- f) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

- g) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe muutmise protokoll;
- h) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe riigiabi protokoll;
- i) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise vastavushindamise vastastikuse tunnustamise kokkuleppe institutsiooniline protokoll;
- j) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise vastavushindamise vastastikuse tunnustamise kokkuleppe muutmise protokoll;
- k) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe Šveitsi korrapärase rahalise toetuse kohta majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks Euroopa Liidus;
- l) ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping, mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni osalemist liidu programmides;
- m) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe Šveitsi Konföderatsiooni Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametis osalemise tingimuste kohta.

Koostatud [koht] [kuupäev] kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale protokollile alla kirjutanud.

(Allkirjakast (kõigis 24 ELi keeles: „Euroopa Liidu nimel“ ja „Šveitsi Konföderatsiooni nimel“))

EUROOPA ÜHENDUSE JA
ŠVEITSI KONFÖDERATSIOONI VAHELISE
PÕLLUMAJANDUSTOODETEGA KAUPLEMISE
KOKKULEPPE PROTOKOLL,
MIS KÄSITLEB VAHEKOHUT

I PEATÜKK

EELSÄTTED

ARTIKKEL I.1

Kohaldamisala:

Kui üks kokkuleppeosalistest (edaspidi „pooled“) esitab vaidluse vahekohtusse vastavalt protokolli artikli 7a lõike 2 või artikli 7b lõikele 2, kohaldatakse käesoleva protokolli sätteid.

ARTIKKEL I.2

Kantselei ja sekretariaaditeenused

Haagi Alalise Vahekohtu rahvusvaheline büroo (edaspidi „rahvusvaheline büroo“) täidab kantselei ülesandeid ja osutab vajalikke sekretariaaditeenuseid.

ARTIKKEL I.3

Teated ja tähtaegade arvutamine

1. Teateid, sealhulgas teatise või ettepanekuid, võib saata mis tahes sidevahendi kaudu, mis kinnitab nende edastamist või võimaldab seda kinnitada.
2. Selliseid teateid võib saata elektrooniliselt üksnes juhul, kui pool on selleks spetsiaalselt määranud aadressi või lubanud aadressi kasutada.
3. Pooltele kätte toimetatud teated saadetakse Šveitsi puhul Šveitsi välisministeeriumi Euroopa osakonnale ja liidu puhul komisjoni õigustalitusele.

4. Käesolevas protokollis sätestatud tähtaeg hakkab kulgema sündmuse toimumisele või toimingute tegemisele järgnevast päevast. Kui dokumendi kättetoimetamise viimane päev langeb puhkepäevale liidu institutsioonides või Šveitsis, lõpeb dokumendi kättetoimetamise tähtaeg esimesel järgmisel tööpäeval. Arvesse võetakse puhkepäevi, mis jäävad sellesse ajavahemikku.

ARTIKKEL I.4

Vahekohtuteade

1. Vahekohtumenetluse algatamist taotlev pool (edaspidi „hageja“) saadab teisele poolele (edaspidi „kostja“) ja rahvusvahelisele büroole vahekohtuteate.
2. Vahekohtumenetluse alguseks loetakse kuupäeva, kui kostja on vahekohtuteate kätte saanud.
3. Vahekohtuteade peab sisaldama järgmist:
 - a) nõue esitada vaidlus vahekohtule;
 - b) poolte nimed ja kontaktandmed;
 - c) hageja esindaja(te) nimi ja aadress;

- d) menetluse õiguslik alus (kokkuleppe artikli 7a lõige 2 või artikli 7b lõige 2) ning:
- i) kokkuleppe artikli 7a lõikes 2 osutatud juhtudel vaidluse põhjustanud küsimus, nagu see on lahendamiseks ametlikult kantud ühise põllumajanduskomitee päevakorda vastavalt protokoli artikli 7a lõikele 1 ning
 - ii) kokkuleppe artikli 7b lõikes 2 osutatud juhtudel vahekohtu otsus, protokoli artikli 7a lõikes 3 nimetatud rakendusmeetmed ja vaidlusalused asendusmeetmed;
- e) teave selle kohta, milline säte on vaidluse aluseks või sellega seotud;
- f) vaidluse lühikirjeldus ning
- g) vahekohtuniku määramine või, kui määratakse viis vahekohtunikku, kahe vahekohtuniku määramine.
4. Vahekohtuteate nõuetekohasuse vaidlustamine ei takista vahekohtu määramist. Vaidluse lahendab lõplikult vahekohus.

ARTIKKEL I.5

Vastus vahekohtuteatele

1. 60 päeva jooksul pärast vahekohtuteate kättesaamist saadab kostja hagejale ja rahvusvahelisele büroole vastuse vahekohtuteatele, mis sisaldab järgmist teavet:
 - a) poolte nimed ja kontaktandmed;
 - b) kostja esindaja(te) nimi ja aadress;
 - c) vastus teabele, mis on esitatud vahekohtuteates vastavalt artikli I.4 lõike 3 punktidele d–f; ning
 - d) vahekohtuniku määramine või, kui määratakse viis vahekohtunikku, kahe vahekohtuniku määramine.
2. Vahekohtu määramist ei takista see, kui kostja vahekohtuteatele ei vasta või vastab sellele mittetäielikult või hilinemisega. Vaidluse lahendab lõplikult vahekohus.
3. Kui kostja taotleb oma vastuses vahekohtuteatale, et vahekohus koosneks viiest vahekohtunikust, määrab hageja 30 päeva jooksul pärast vahekohtuteatele vastuse saamist täiendava vahekohtuniku.

ARTIKKEL I.6

Esindamine ja abistamine

1. Pooli esindab vahekohtus üks või mitu esindajat. Esindajaid võivad abistada nõustajad või juristid.
2. Esindaja või tema aadressi muutumisest teatatakse teisele poolele, rahvusvahelisele büroole ja vahekohtule. Vahekohus võib igal ajal omal algatusel või poole taotlusel nõuda tõendeid poolte esindajatele antud volituste kohta.

II PEATÜKK

VAHEKOHTU KOOSSEIS

ARTIKKEL II.1

Vahekohtunike arv

Vahekohus koosneb kolmest vahekohtunikust. Vahekohus koosneb viiest vahekohtunikust, kui hageja seda oma vahekohtuteates või kostja oma vastuses vahekohtuteatele taotleb.

ARTIKKEL II.2

Vahekohtunike nimetamine

1. Kui määratakse kolm vahekohtunikku, määrab kumbki pool neist ühe. Poolte määratud kaks vahekohtunikku valivad kolmanda vahekohtuniku, kes on vahekohtu esimees.
2. Kui määratakse viis vahekohtunikku, määrab kumbki pool neist kaks. Poolte määratud neli vahekohtunikku valivad viienda vahekohtuniku, kes on vahekohtu esimees.
3. Kui 30 päeva jooksul pärast seda, kui pooled on määranud viimase vahekohtuniku, ei ole vahekohtunikud jõudnud kokkuleppele vahekohtu eesistuja valimises, määrab esimehe alalise vahekohtu peasekretär.
4. Selleks et aidata kaasa vahekohtu moodustavate vahekohtunike valimisele, koostatakse soovituslik nimekiri isikutest, kellel on lõikes 6 osutatud kvalifikatsioon; see loetelu on ühine kõikidele kahepoolsetele lepingutele siseturu valdkondades, mille osaline Šveits on, sh Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline tervishoiuleping, mis sõlmiti [koht] [kuupäev] (edaspidi „tervishoiuleping“), Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepe, mis sõlmiti Luxembourgis 21. juunil 1999 (edaspidi „põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepe“), ning Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi korrapärase rahalise toetuse kohta majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks Euroopa Liidus, mis sõlmiti [koht] [kuupäev] (edaspidi „leping Šveitsi korrapärase toetuse kohta“), ning seda ajakohastatakse vajaduse korral. Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel võtab ühine põllumajanduskomitee oma otsusega kõnealuse loetelu vastu ja ajakohastab seda.

5. Kui pool ei määra vahekohtuniku, määrab selle vahekohtuniku Alalise Vahekohtu peasekretär lõikes 4 osutatud nimekirjast. Sellise nimekirja puudumisel nimetab Alalise Vahekohtu peasekretär vahekohtuniku loosi teel isikute hulgast, kelle üks pool või mõlemad pooled on lõike 4 kohaselt ametlikult välja pakkunud.

6. Vahekohtu liikmed peavad olema kõrgelt kvalifitseeritud isikud, kellel on või ei ole pooltega sidemeid, kes on tõendatavalt sõltumatud, vabad huvide konfliktidest ja kellel on lai kogemus. Eelkõige peavad neil olema tõendatud eksperditeadmised õigusküsimustes ja käesoleva kokkuleppega hõlmatud küsimustes; nad ei tohi saada kummaltki poolelt juhiseid ning nad peavad täitma oma ülesandeid üksikisikuna ega tohi vaidlusega seotud küsimustes vastu võtta juhiseid üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt. Vahekohtu esimehel peab olema ka vaidluste lahendamise menetluse läbiviimise kogemus.

ARTIKKEL II.3

Vahekohtunike avaldused

1. Kui kaalutakse isiku nimetamist vahekohtunikuks, peab see isik teatama kõikidest asjaoludest, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlusi tema erapooletuses või sõltumatuses. Oma ametisse nimetamisest alates ja kogu vahekohtumenetluse vältel teatab vahekohtunik sellistest asjaoludest viivitamata pooltele ja teistele vahekohtunikele, kui ta ei ole seda varem teinud.
2. Vahekohtuniku võib ametist vabastada, kui ilmnevad asjaolud, mis annavad põhjust kahelda tema erapooletuses või sõltumatuses.

3. Pool võib taotleda tema määratud vahekohtuniku ametist vabastamist üksnes põhjusel, millest ta sai teada alles pärast vahekohtuniku ametisse nimetamist.

4. Kui vahekohtunik ei täida oma ülesandeid või kui tal on *de jure* või *de facto* võimatu oma ülesandeid täita, kohaldatakse artiklis II.4 sätestatud vahekohtunike ametist vabastamise menetlust.

ARTIKKEL II.4

Vahekohtunike ametist vabastamine

1. Pool, kes soovib vahekohtuniku ametist vabastada, esitab sellekohase taotluse 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil teda teavitati vahekohtuniku määramisest, või 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil ta sai teada artiklis II.3 osutatud asjaoludest.

2. Ametist vabastamise taotlus saadetakse teisele poolele, ametist vabastatud vahekohtunikule, teistele vahekohtunikele ja rahvusvahelisele büroole. Taotluses esitatakse ametist vabastamise taotluse põhjused.

3. Kui ametist vabastamise taotlus on esitatud, võib teine pool sellega nõustuda. Kõnealune vahekohtunik võib ka ise tagasi astuda. Nõustumine või tagasiastumine ei tähenda ametist vabastamise taotluse põhjuste tunnustamist.

4. Kui teine pool ei nõustu ametist vabastamise taotlusega 15 päeva jooksul alates selle teatavakstegemisest või kui asjaomane vahekohtunik ei astu tagasi, võib ametist vabastamist taotlev pool paluda Alalise Vahekohtu peasekretäril teha ametist vabastamise kohta otsus.

5. Kui pooled ei lepi kokku teisiti, esitatakse lõikes 4 osutatud otsuses selle otsuse tegemise põhjused.

ARTIKKEL II.5

Vahekohtuniku asendamine

1. Kui vahekohtunik tuleb vahekohtumenetluse käigus asendada, määratakse või valitakse vahekohtuniku asendaja vastavalt artiklis II.2 sätestatud menetlusele, mida kohaldatakse vahekohtuniku määramisel või valimisel, kui käesoleva artikli lõikest 2 ei tulene teisiti. Seda menetlust kohaldatakse ka juhul, kui üks pool ei ole kasutanud oma õigust määrata asendatav vahekohtunik või selles määramises osaleda.
2. Vahekohtuniku asendamise korral jätkub menetlus selles etapis, kus asendatud vahekohtunik lõpetas oma ülesannete täitmise, välja arvatud juhul, kui vahekohus otsustab teisiti.

ARTIKKEL II.6

Vastutuse välistamine

Pooled hoiduvad vahekohtumenetlusega seotud tegevuse või tegevusetuse tõttu vahekohtunike vastu kaebuse esitamisest, välja arvatud tahtliku rikkumise või raske hooletuse korral, niivõrd kui see on kohaldatava õiguse kohaselt võimalik.

III PEATÜKK

VAHEKOHTUMENETLUS

ARTIKKEL III.1

Üldsätted

1. Vahekohtu moodustamise kuupäev on päev, mil vahekohtunikest viimane on nõustunud enda määramisega vahekohtunikuks.
2. Vahekohus tagab, et pooli koheldakse võrdselt ning et menetluse sobivas etapis on mõlemal poolel mõistlik võimalus oma õigusi kaitsta ja seisukohti esitada. Vahekohus viib menetluse läbi nii, et välditakse viivitusi ja tarbetuid kulusid ning tagatakse pooltevahelise vaidluse lahendamine.
3. Suuline ärakuulamine toimub, kui vahekohus ei otsusta pärast poolte ärakuulamist teisiti.
4. Kui pool saadab vahekohtule teate, teeb ta seda rahvusvahelise büroo kaudu, saates samal ajal teate koopia ka teisele poolele. Rahvusvaheline büroo saadab teate koopia igale vahekohtunikule.

ARTIKKEL III.2

Vahekohtumenetluse toimumise koht

Vahekohtumenetlus toimub Haagis. Erandlikel asjaoludel võib vahekohus kokku tulla mis tahes muus kohas, mida ta peab oma nõupidamiste jaoks sobivaks.

ARTIKKEL III.3

Keel

1. Menetluskeeled on prantsuse ja inglise keel.
2. Vahekohus võib nõuda, et kõigile hagiavalduse või kostja vastusega koos esitatavatele dokumentidele ja kõigile lisadokumentidele, mis esitatakse menetluse käigus originaalkeeles, lisataks nende tõlge ühte menetluskeelde.

ARTIKKEL III.4

Hagiavaldus

1. Hageja saadab hagiavalduse kirjalikult kostjale ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule vahekohtu määratud tähtaja jooksul. Hageja võib otsustada käsitada artiklis I.4 osutatud vahekohtuteadet hagiavaldusena, tingimusel et see vastab ka käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimustele.

2. Hagiavaldus peab sisaldama järgmist teavet:
 - a) artikli I.4 lõike 3 punktides b–f sätestatud teave;
 - b) hagi aluseks olevad faktilised asjaolud ning
 - c) nõude toetuseks esitatud õiguslikud väited.
3. Hageja lisab hagiavaldusele nii suures ulatuses kui võimalik tema poolt osutatud dokumendid ja muud tõendid või siis viitab neile.

ARTIKKEL III.5

Vastustaja vastus

1. Kostja saadab kostja vastuse kirjalikult hagejale ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule vahekohtu määratud tähtaja jooksul. Kostja võib otsustada käsitada vastust artiklis I.5 osutatud vahekohtuteatele kostja vastusena, tingimusel et vastus vahekohtuteatele vastab ka käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tingimustele.
2. Kostja vastuses tuleb esitada oma seisukohad hagiavalduses sisalduva teabe kohta, millele on osutatud käesoleva protokolli artikli III.4 lõike 2 punktides a–c. Kostja lisab kostja vastusele nii suures ulatuses kui võimalik tema poolt osutatud dokumendid ja muud tõendid või siis viitab neile.

3. Kostja võib esitada kostja vastuses või vahekohtumenetluse hilisemas etapis vastuhagi, kui vahekohus otsustab, et selline viivitus on asjaoludega põhjendatud, tingimusel et vahekohus on pädev seda lahendama.
4. Vastuhagi suhtes kohaldatakse artikli III.4 lõikeid 2 ja 3.

ARTIKKEL III.6

Vahekohtu pädevus

1. Vahekohus otsustab, kas tal on pädevus vastavalt kokkuleppe artikli 7a lõikele 2 või artikli 7b lõikele 2.
2. Kokkuleppe artikli 7a lõikes 2 osutatud juhtudel on vahekohus pädev arutama vaidluse põhjustanud küsimust, nagu see on ametlikult kantud lahendamiseks ühise põllumajanduskomitee päevakorda vastavalt protokollis artikli 7a lõikele 1.
3. Kokkuleppe artikli 7b lõikes 2 osutatud juhtudel on põhiasja arutanud vahekohus pädev kontrollima vaidlusaluste asendusmeetmete proportsionaalsust, sealhulgas juhul, kui need meetmed võeti täielikult või osaliselt ühise toiduohutusala loomise protokolliga.

4. Esialgne vastuväide vahekohtu pädevuse puudumise kohta esitatakse hiljemalt kostja vastuses või vastuses vastuhagile. Asjaolu, et pool on määranud vahekohtuniku või on osalenud tema määramises, ei võta talt õigust esitada esialgset vastuväidet. Esialgne vastuväide, et vaidluse lahendamine ületab vahekohtu pädevuse piire, esitatakse niipea, kui menetluse käigus tuleb kõne alla küsimus, mille lahendamine väidetavalt ületab vahekohtu pädevust. Igal juhul võib vahekohus pärast ettenähtud tähtaja möödumist esialgse vastuväite rahuldada, kui ta leiab, et viivitus on põhjendatud.

5. Vahekohus võib teha lõikes 4 nimetatud esialgse vastuväite kohta otsuse kas enne asja sisulist lahendamist või käsitleda seda sisulises otsuses.

ARTIKKEL III.7

Muud kirjalikud esildised

Vahekohus võib pärast pooltega konsulteerimist otsustada, millised kirjalikud esildised pooled lisaks hagiavaldusele ja kostja vastusele esitama peavad või esitada võivad ning määrab nende esitamise tähtaja.

ARTIKKEL III.8

Tähtajad

1. Vahekohtu poolt dokumentide, sh hagiavalduse ja kostja vastuse esitamiseks määratud tähtaeg ei tohi olla pikem kui 90 päeva, kui pooled ei lepi kokku teisiti.
2. Vahekohus teeb oma lõpliku otsuse 12 kuu jooksul alates vahekohtu moodustamise kuupäevast. Erandlikel asjaoludel võib vahekohus eriti keerulistes küsimustes seda tähtaega pikendada veel kuni kolme kuu võrra.
3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegu lühendatakse poole võrra:
 - a) hageja või kostja taotlusel, kui vahekohus otsustab 30 päeva jooksul alates taotluse esitamisest ja pärast teise poole ärakuulamist, et asi on kiireloomuline, või
 - b) poolte kokkuleppel.
4. Kokkuleppe artikli 7b lõikes 2 osutatud juhtudel teeb vahekohus oma lõpliku otsuse kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil asendusmeetmetest teatati vastavalt kokkuleppe artikli 7b lõikele 1.

ARTIKKEL III.9

Ajutised meetmed

1. Kokkuleppe artikli 7b lõikes 2 osutatud juhtudel võib kumbki kokkuleppeosaline vahekohtumenetluse mis tahes etapis taotleda ajutiste meetmete kohaldamist, mis seisneb asendusmeetmete peatamises.
2. Lõike 1 kohases taotluses tuleb märkida hagi ese, kiireloomulisust põhjendavad asjaolud ning fakti- ja õigusväited, mis esmapilgul põhjendavad taotletud ajutiste meetmete kohaldamist. Sellele lisatakse ajutiste meetmete kohaldamise põhjendamiseks kõik kättesaadavad tõendid või tõendite kogumise taotlused..
3. Ajutisi meetmeid taotlev pool saadab oma taotluse kirjalikult teisele poolele ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule. Vahekohus määrab lühikese tähtaja, mille jooksul teine pool võib esitada kirjalikke või suulisi seisukohti.
4. Vahekohus võtab ühe kuu jooksul alates lõikes 1 osutatud taotluse esitamisest vastu otsuse vaidlustatud asendusmeetmete peatamise kohta, kui on täidetud järgmised tingimused:
 - a) vahekohus on esmapilgul veendunud, et ajutiste meetmete kohaldamist taotleva poole esitatud väited on põhjendatud;
 - b) vahekohus on seisukohal, et kuni lõpliku otsuse tegemiseni kannaks ajutiste meetmete kohaldamist taotlev pool suurt ja korvamatut kahju, kui asendusmeetmeid ei peatata ning

- c) kahju, mis tekitati ajutisi meetmeid taotlevale isikule vaidlusaluste asendusmeetmete viivitamatu kohaldamisega, kaalub üles huvi neid meetmeid viivitamatult ja tõhusalt kohaldada.
5. Vahekohtu poolt lõike 4 kohaselt tehtud otsusel on üksnes ajutine mõju ning see ei piira vahekohtu sisulise otsuse tegemist.
6. Kui vahekohtu poolt käesoleva artikli lõike 4 kohaselt tehtud otsuses ei ole peatamise lõpetamiseks ette nähtud varasemat kuupäeva, lõpeb kehtivuse peatamine siis, kui tehakse kokkuleppe artikli 7b lõike 2 kohane lõplik otsus.
7. Käesoleva artikli kohaldamisel võtab vahekohus ajutisi meetmeid taotleva poole ja teise poole asjaomaste huvide kaalumisel ebaselguse vältimiseks arvesse üksikisikute ja ettevõtjate huve, kuid selle tulemusel ei teki sellistel üksikisikutel või ettevõtjatel vahekohtus kaebeõigust.

ARTIKKEL III.10

Tõendid

1. Pooled esitavad tõendid hagiavalduse või kostja vastuse aluseks olevate asjaolude kohta.

2. Vahekohus võib poole taotluse korral või omal algatusel nõuda pooltelt teavet, mida ta peab vajalikuks ja asjakohaseks. Vahekohus määrab pooltele tähtaja tema taotlusele vastamiseks.
3. Vahekohus võib poole taotluse korral või omal algatusel nõuda kõigist teabeallikatest teavet, mida ta peab asjakohaseks. Vahekohtul on õigus küsida ka ekspertide arvamust, kui ta peab seda asjakohaseks, võttes vajadusel arvesse poolte vahel kokku lepitud tingimusi.
4. Vahekohtu poolt käesoleva artikli alusel saadud kogu teave tehakse pooltele kättesaadavaks ja pooled võivad selle teabe kohta vahekohtule märkusi esitada.
5. Pärast teise poole seisukohtade küsimist võtab vahekohus asjakohased meetmed, et lahendada poole tõstatatud küsimused, mis puudutavad isikuandmete kaitset, ametisaladust ja konfidentsiaalsusega seotud õiguspäraseid huve.
6. Vahekohus otsustab esitatud tõendite vastuvõetavuse, asjakohasuse ja kaalukuse üle.

ARTIKKEL III.11

Istungid

1. Kui istung tuleb pidada, teatab vahekohus pärast pooltega konsulteerimist pooltele piisavalt aegsasti istungi kuupäeva, kellaaja ja koha.

2. Istung on avalik, kui vahekohus ei otsusta mõjuvatel põhjustel omal algatusel või poolte taotlusel teisiti.
3. Vahekohtu esimees koostab iga istungi kohta protokollid ja allkirjastab selle. Ainult sellised protokollid on autentsed.
4. Vahekohus võib otsustada korraldada virtuaalistungi vastavalt rahvusvahelise büroo tavale. Pooli teavitatakse sellest tavast õigeaegselt. Sellistel juhtudel kohaldatakse lõiget 1 *mutatis mutandis* ja lõiget 3.

ARTIKKEL III.12

Vaikimisi otsused

1. Kui hageja ei ole käesolevas protokollis või vahekohtu poolt kehtestatud tähtaja jooksul hagiavaldust esitanud ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse vahekohtumenetlus lõpetada, välja arvatud juhul, kui on lahendamata küsimusi, mille kohta on vaja teha otsus, ja kui vahekohus peab seda asjakohaseks.

Kui kostja ei ole käesolevas protokollis või vahekohtu poolt kehtestatud tähtaja jooksul esitanud vastust vahekohtuteatele või kostja vastust ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse menetlust jätkata, ilma et seda iseenesest käsitataks hageja väidetega nõustumisena.

Teist lõiku kohaldatakse ka juhul, kui hageja on jätnud esitamata vastuse vastuhagile.

2. Kui artikli III.11 lõike 1 alusel nõuetekohaselt kohtusse kutsutud pool ei ilmu kohtuistungile ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, võib vahekohus menetlust jätkata.

3. Kui pool, kellelt on nõuetekohaselt taotletud täiendavaid tõendeid, jätab need esitamata kehtestatud tähtaja jooksul ega tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse olemasolevate tõendite põhjal.

ARTIKKEL III.13

Menetluse lõpetamine

1. Kui on tõendatud, et pooltel on olnud mõistlik võimalus oma väiteid esitada, võib vahekohus kuulutada menetluse lõpetatuks.

2. Vahekohus võib omal algatusel või poole taotlusel, kui ta peab seda erandlike asjaolude tõttu vajalikuks, igal ajal enne otsuse tegemist menetluse uuendada.

IV PEATÜKK

OTSUS

ARTIKKEL IV.1

Otsused

Vahekohus püüab teha otsuseid konsensuse alusel. Kui aga otsuse tegemine konsensuse alusel osutub võimatuks, teeb vahekohus otsuse vahekohtunike häälteenamusega.

ARTIKKEL IV.2

Vahekohtuotsuse vorm ja mõju

1. Vahekohus võib teha eri küsimustes otsuseid eraldi ja eri aegadel.
2. Kõik vahekohtuotsused peavad olema kirjalikud ja neis märgitakse nende aluseks olevad põhjused. Vahekohtuotsused on lõplikud ja pooltele siduvad.
3. Vahekohtuotsus peab olema vahekohtunike poolt allkirjastatud, selles tuleb märkida otsuse tegemise kuupäev ja näidata ära vahekohtu asukoht. Rahvusvaheline büroo edastab pooltele vahekohtunike allkirjastatud otsuse koopia.

4. Rahvusvaheline büroo avalikustab vahekohtuotsuse.

Vahekohtuotsuse avalikustamisel järgib rahvusvaheline büroo asjakohaseid isikuandmete kaitset, ametisaladust ja konfidentsiaalsusega seotud õigustatud huve käsitlevaid eeskirju.

Teises lõigus osutatud eeskirjad on samad kõigi kahepoolsete lepingute puhul sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, samuti tervishoiulepingu, põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe ja Šveitsi korrapärast rahalist toetust käsitleva lepingu puhul. Ühine põllumajanduskomitee võtab oma otsusega kõnealused eeskirjad vastu ja ajakohastab neid kokkuleppe kohaldamiseks.

5. Pooled peavad täitma kõik vahekohtu otsused viivitamata.

6. Kokkuleppe artikli 7a lõikes 2 osutatud juhtudel määrab vahekohus, olles saanud poolte arvamuse, oma sisulises otsuses otsuse täitmiseks mõistliku tähtaja vastavalt kokkuleppe artikli 7a lõikele 3, võttes arvesse poolte sisemenetlusi.

ARTIKKEL IV.3

Kohaldatav õigus, tõlgendamisreeglid, vahendaja

1. Kohaldatav õigus koosneb käeolevast lepingust ja muudest rahvusvahelise õiguse normidest, mis on selle kohaldamisel asjassepuutuvad.

2. Vaidluste lahendamise organi eelnevad otsused kokkuleppe artikli 7b lõikes 1 osutatud ühise toiduohutusala loomise protokolliga kohaste asendusmeetmete proportsionaalsuse kohta on vahekohtule siduvad.
3. Vahekohtul ei ole lubatud teha otsust vahendajana ega *ex aequo et bono*.

ARTIKKEL IV.4

Mõlemat poolt rahuldav lahendus või muud põhjused menetluse lõpetamiseks

1. Pooled võivad ükskõik millal leppida kokku lahenduses, mis rahuldab mõlemat poolt. Nad teatavad sellest lahendusest ühiselt vahekohtule. Kui lahendus nõuab kummagi poole vastavate riiklike menetluste kohast heakskiitu, viidatakse teates kõnealusele nõudmisele ja vahekohtumenetlus peatatakse. Vahekohtumenetlus lõpetatakse, kui sellist heakskiitu ei ole vaja või kui teatatakse selliste riiklike menetluste lõpetamisest.
2. Kui hageja teatab menetluse käigus vahekohtule kirjalikult, et ta ei soovi menetlust jätkata, ja kui kostja ei ole kuupäevaks, mil vahekohus selle teate kätte saab, astunud menetluses ühtegi sammu, teeb vahekohus otsuse menetluse lõpetamise kohta. Vahekohus teeb otsuse kulude kohta, mis tuleb kanda hagejal, kui see on selle poole käitumise tõttu põhjendatud.

3. Kui vahekohus jõuab enne oma otsuse tegemist järeldusele, et menetluse jätkamine on muutunud mõttetuks või võimatuks muudel kui lõigetes 1 ja 2 osutatud põhjustel, teatab vahekohus pooltele oma kavatsusest teha otsus menetluse lõpetamise kohta.

Esimest lõiku ei kohaldata, kui on lahendamata küsimusi, mille kohta on vaja teha otsus, ja kui vahekohus peab seda asjakohaseks.

4. Vahekohus edastab pooltele vahekohtumenetluse lõpetamise otsuse või poolte kokkuleppel tehtud ja vahekohtunike allkirjastatud otsuse koopia. Artikli IV.2 lõikeid 2–5 kohaldatakse vahekohtu otsuste suhtes, mis tehakse poolte kokkuleppel.

ARTIKKEL IV.5

Vahekohtu otsuste parandamine

1. 30 päeva jooksul pärast otsuse kättesaamist võib kumbki pool taotleda, et vahekohus kõrvaldaks otsuses leiduvad arvutusvead, sisulised või kirjavead või mistahes muud samalaadsed vead või väljajätmised, teatades sellest taotlusest rahvusvahelise büroo kaudu teisele poolele ja vahekohtule. Kui vahekohus peab sellist taotlust põhjendatuks, teeb ta paranduse 45 päeva jooksul pärast taotluse kättesaamist. Taotlusel ei ole peatavat mõju artikli IV.2 lõikes 6 sätestatud tähtajale.

2. 30 päeva jooksul pärast otsuse teatavakstegemist võib vahekohus teha lõikes 1 osutatud parandusi omal algatusel.
3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud parandused tehakse kirjalikult ja need moodustavad otsuse lahutamatu osa. Kohaldatakse artikli IV.2 lõikeid 2–5.

ARTIKKEL IV.6

Vahekohtunike tasud

1. Artiklis IV.7 osutatud tasud peavad olema mõistlikud, võttes arvesse juhtumi keerukust, vahekohtunike poolt sellele kulutatud aega ja kõiki muid asjaomaseid asjaolusid.
2. Koostatakse loetelu päevaraha ja maksimum- ja miinimumtundide kohta, mis on sama kõigi kahepoolsete lepingute puhul sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, samuti tervishoiulepingu, põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe ja Šveitsi korrapärast rahalist toetust käsitleva lepingu puhul, ning seda ajakohastatakse vajaduse korral. Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel võtab ühine põllumajanduskomitee oma otsusega kõnealuse loetelu vastu ja ajakohastab seda.

ARTIKKEL IV.7

Kulud

1. Kumbki pool kannab omaenda kulud ja poole vahekohtu kuludest.

2. Vahekohus määrab oma kulud kindlaks asja kohta tehtud sisulises otsuses. Kõnealused kulud hõlmavad üksnes:

- a) vahekohtunike tasusid, mis esitatakse iga vahekohtuniku kohta eraldi ja mille suuruse määrab kindlaks vahekohus ise kooskõlas artikliga IV.6;
- b) vahekohtunike reisi- ja muud kulud ning
- c) rahvusvahelise büroo tasud ja kulud.

3. Lõikes 2 osutatud summad peavad olema mõistlikud, võttes arvesse vaidlusalust summat, vaidluse keerukust, aega, mille vahekohtunikud ja vahekohtu määratud eksperdid on sellele kulutanud, ning muid asjassepuutuvaid asjaolusid.

ARTIKKEL IV.8

Kulude ettemaksed

1. Vahekohtumenetluse alguses võib rahvusvaheline büroo nõuda, et mõlemad pooled maksaks artikli IV.7 lõikes 2 osutatud kulude katteks ettemaksena võrdse summa.

2. Vahekohtumenetluse käigus võib rahvusvaheline büroo nõuda pooltelt lõikes 1 osutatud tagatistele lisaks täiendavaid tagatisi.

3. Kõik poolte poolt käesoleva artikli kohaldamisel deponeeritud summad makstakse rahvusvahelisele büroole ja ta maksab need välja tegelike kulude, sealhulgas eelkõige vahekohtunike ja rahvusvahelise büroo tasude katteks.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL V.1

Muudatused

Ühine põllumajanduskomitee võib oma otsusega käesolevat protokolli muuta.

EUROOPA ÜHENDUSE JA
ŠVEITSI KONFÖDERATSIOONI VAHELISE
PÕLLUMAJANDUSTOODETEGA KAUPLEMISE
KOKKULEPPE
(MILLEGA LUUAKSE ÜHINE TOIDUOHUTUSALA)
PROTOKOLL

EUROOPA LIIT, edaspidi „liit“

ning

ŠVEITSI KONFÖDERATSIOON, edaspidi „Šveits“,

edaspidi „kokkuleppeosalised“,

OLLES OTSUSTANUD suurendada toidu- ja söödaohutust kogu toiduahela ulatuses liidu liikmesriikide ja Šveitsi territooriumil, luues ühise toiduohutusala, millega täiendatakse 21. juunil 1999 Luxembourgis sõlmitud Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepet;

PÜÜDES ennetada ja ohjata loomade nakkushaigusi, millel võib olla märkimisväärne mõju rahvatervisele ja toiduohutusele;

PÜÜDES taimekahjurite ja -haiguste levikut ennetada ja ohjata;

PÜÜDES võidelda antimikroobse resistentsuse vastu;

KINNITADES oma valmisolekut tõhustada loomade kaitset ja edendada nende heaolu;

PÜÜDES tagada õiglasel tavalisel toidu ja sööda tootmise, töötlemise ja turustamise kõigis etappides ning tõhustada võitlust pettuse või eksitava tegevuse vastu toidutarneahelas;

SOOVIDES suurendada jõupingutusi, et kooskõlastada oma seisukohti ja toetada üksteist rahvusvahelistes organisatsioonides tehtavas töös;

TULETADES MEELDE, et liit ja Šveits on seotud mitmete eri valdkondi hõlmavate kahepoolsete lepingutega, milles on sätestatud konkreetsed õigused ja kohustused, mis on teatavates aspektides sarnased liidus sätestatud õiguste ja kohustustega;

TULETADES MEELDE, et nende kahepoolsete lepingute eesmärk on suurendada Euroopa konkurentsivõimet ja luua kokkuleppeosaliste vahel tihedamad majandussidemed, mis põhinevad võrdsusel, vastastikkuse põhimõttel ning nende eeliste, õiguste ja kohustuste üldisel tasakaalul;

OLLES OTSUSTANUD tugevdada ja süvendada Šveitsi osalemist liidu siseturul samade eeskirjade alusel, mida kohaldatakse siseturu suhtes, säilitades samal ajal nende ja institutsioonide sõltumatuse ning Šveitsi puhul otsedemokraatiast, föderalismist ja siseturul osalemise valdkondlikust laadist tulenevate põhimõtete austamise;

KINNITADES veel kord, et säilib Šveitsi föderaalkohtu ja kõigi teiste Šveitsi kohtute ning liikmesriikide kohtute ja Euroopa Liidu Kohtu pädevus tõlgendada käesolevat protokoll üksikjuhtudel;

OLLES TEADLIKUD ühtsuse tagamisest siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits praegu ja ka tulevikus osaleb,

ON KOKKU LEPPINUD JÄRGMISES:

I OSA

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 1

Eesmärk

Käesoleva protokoll eesmärk on laiendada 21. juunil 1999 Luxembourgis sõlmitud Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe (edaspidi „põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepe“) kohaldamisala kogu toiduahelale, luues kokkuleppeosaliste vahel ühise toiduohutusala, ning tagada kokkuleppeosalistele ning ettevõtjatele ja üksikisikutele suurem õiguskindlus, võrdne kohtlemine ja võrdsed võimalused siseturu valdkonnas, mis kuulub ühise toiduohutusala reguleerimisalasse.

ARTIKKEL 2

Kohaldamisala:

ühine toiduohutusala hõlmab toidu, sööda ja loomsete kõrvalsaaduste tootmise, töötlemise ja turustamise kõiki etappe; loomatervist ja loomade heaolu; taimetervise- ja taimekaitsevahendeid; taimset paljundusmaterjali; antimikroobikumiresistentsust; tõuaretust; saasteaineid ja jääke; toiduga kokku puutuvaid materjale ja esemeid; märgistust ning seotud ametlikke kontrollid.

ARTIKKEL 3

Kahepoolsed lepingud sellistes siseturuga seotud valdkondades,
milles Šveits osaleb

1. Kehtivaid ja tulevasti kahepoolseid lepinguid liidu ja Šveitsi vahel sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, käsitatakse ühtse tervikuna, mis tagab õiguste ja kohustuste tasakaalu liidu ja Šveitsi vahel.
2. Käesolev protokoll kujutab endast kahepoolset lepingut siseturuga seotud valdkonnas, milles Šveits osaleb.

ARTIKKEL 4

Määratlus

Käesoleva protokolliga kohaldamisel tähendavad „I lisas loetletud õigusaktide alusel vastu võetud õigusaktid“ õigusakte, mis on määratud delegeeritud õigusaktideks või rakendusaktideks vastavalt Euroopa Liidu toimimise lepingule (edaspidi „ELi toimimise leping“), ning muid kui seadusandlikke akte, mis on vastu võetud I lisas loetletud õigusaktide alusel.

II OSA

ÜHINE TOIDUOHUTUSALA

ARTIKKEL 5

Ühise toiduohutusala loomine ja eesmärgid

1. Kokkuleppeosalised loovad ühise toiduohutusala.
2. Ühise toiduohutusala eesmärgid on järgmised:
 - a) suurendada toidu- ja söödaohutust kogu toiduahela ulatuses;
 - b) tagada inimeste, loomade ja taimede tervise kõrge tase kogu toiduahelas ja kõigis tegevusvaldkondades, mille põhieesmärk on võidelda loomataudide, sealhulgas inimestele ülekanduvate loomataudide või taimedele või taimsetele saadustele kahjulike kahjurite võimaliku leviku vastu, ning tagada keskkonna kaitsmine taimekaitsevahenditest tuleneda võivate ohtude eest;
 - c) rakendada integreeritud viisil ühtlustatud standardeid, mida kohaldatakse kogu toiduahela suhtes;
 - d) teha suuremaid jõupingutusi antimikroobse resistentsuse vastu võitlemisel;
 - e) tõhustada loomade kaitset ja edendada loomade heaolu kõrgeid standardeid ning

- f) teha suuremaid jõupingutusi, et kokkuleppeosalised kooskõlastaksid oma seisukohti ja toetaksid üksteist rahvusvahelistes organisatsioonides tehtavas töös.

ARTIKKEL 6

Ühise toiduohutusala toimimine

Kokkuleppeosalised tagavad ühise toiduohutusala tõhusa toimimise. Sel eesmärgil ei käsita liit Šveitsi kolmanda riigina seoses liidu õigusaktidega, mis on käesolevasse protokollile lisatud vastavalt artiklile 13 või mida tuleb ajutiselt kohaldada vastavalt artiklile 15, tingimusel et Šveits täidab oma kohustuse kohaldada kõiki neid õigusakte vastavalt käesolevale protokollile.

ARTIKKEL 7

Erandid

1. Artiklis 13 osutatud õigusaktide lisamise kohustust ja kohustust kohaldada ajutiselt õigusakte, mis on vastu võetud I lisas loetletud õigusaktide alusel kooskõlas artikliga 15, ei kohaldata järgmistes valdkondades:
 - a) geneetiliselt muundatud organismide tahtlik keskkonda viimine ja geneetiliselt muundatud organisme sisaldavate või neist koosnevate toodete ning geneetiliselt muundatud organismidest toodetud toidu ja sööda turulelaskmine.

Selles valdkonnas võib Šveits jätkata Šveitsi õiguse sätete kohaldamist järgmistel tingimustel:

- Šveits lubab lasta turule liidus lubatud toitu ja sööta, mis sisaldab juhuslikke või tehniliselt vältimatuid materjaliosakesi, mis sisaldavad geneetiliselt muundatud organisme, koosneb geneetiliselt muundatud organismidest või on toodetud geneetiliselt muundatud organismidest, mis ei ületa liidu õigusaktides sätestatud piirmäära, mille ületamise korral tuleb kõnealune toit või sööt märgistada geneetiliselt muundatud organisme sisaldava või geneetiliselt muundatud organismidest toodetud toiduna ;
 - Šveits lubab liidus lubatud geneetiliselt muundatud organismidest toodetud sööta turule viia ja kasutada.
- b) loomade heaolu, sealhulgas põllumajanduslikel eesmärkidel aretatud või peetavate loomade kaitse miinimumnõuded, selgroogsete elusate loomade kaitse vedamise ja sellega seotud toimingute ajal ning teatavad kohustuslikud märgistamisnõuded.

Selles valdkonnas võib Šveits jätkata Šveitsi õiguse sätete kohaldamist:

- i) seoses põllumajandusloomade kaitsega;
- ii) seoses loomade veoga tema territooriumil, sealhulgas veiste, lammaste, kitsede, sigade, hobuste või kodulindude transiitvedu tapmiseks, ning juhul, kui selline transiit on lubatud ainult raudtee- või õhuteed pidi;

- iii) seoses selliste loomsete saaduste kohustusliku märgistamisega, mis on toodetud valuliste protseduuridega ilma anesteesiata või sunniviisilise söötmise teel, ning kui tehakse kindlaks, et
- Šveitsi imporditud tooted, mis on valmistatud loomadest, kes on läbinud valulikud protseduurid ilma eelneva anesteesiata, peavad olema tarbijatele kättesaadavaks tegemisel eraldi märgistatud. Sellised meetodid nagu nudistamine, kastreerimine, sabade lõikamine, noka lõikamine või konna koibade eeldamine kuuluvad mõiste „valulised protseduurid“ alla, kui need viiakse läbi ilma eelneva anesteesiata. Kohustuslikku märgistamisnõuet ei kohaldata, kui selliste tavade keelustamine on päritoluriigis seadusega reguleeritud või kui tootmine on tunnistatud kõnealustest tavadest vabaks;
 - tooted, mis on saadud sellise tootmisprotsessi tulemusena, mis hõlmab sunniviisilist söötmist, tuleb Šveitsi tarbijatele kättesaadavaks tegemisel eraldi märgistada;
- iv) seoses koduküülikute ja munakanade kasvatamise kohta kehtestatud märgistamisnõuetega munade tootmisel, millega nähakse ette, et Šveitsi imporditud puuris kasvatatud kanade munad ja küülikute liha peavad olema eraldi märgistatud, kui need tehakse Šveitsi tarbijatele kättesaadavaks. Kõnealust kohustuslikku märgistamisnõuet ei kohaldata, kui selliste tavade keelustamine on päritoluriigis seaduslikult reguleeritud või kui tootmine on tunnistatud kõnealustest tavadest vabaks;
- v) millega kehtestatakse ja kohaldatakse impordikeeldu julmal viisil toodetud karusnaha ja karusnahatoodete suhtes;

- c) selliste veiste liha import, keda on tõenäoliselt ravitud kasvuhormoonidega.

Selles valdkonnas võib Šveits jätkata Šveitsi õiguse sätete kohaldamist järgmistel tingimustel:

- sellist liha imporditakse üksnes omamaiseks tarbimiseks ja selle turule laskmine liidus on endiselt keelatud;
- jaekaubandusettevõtted võivad sellist liha võib müüa ainult otse tarbijale, tingimusel et need tooted on asjakohaselt märgistatud;
- sellist liha tuuakse Šveitsi üksnes Šveitsi piiripunktide kaudu;
- kehtestatakse piisav jälgimis- ja jaotussüsteem, millega välditakse edaspidi sellise liha võimalikku sissetoomist Euroopa Liidu liikmesriikide territooriumile;
- Šveits esitab igal aastal Euroopa Komisjonile (edaspidi „komisjon“) aruande impordi päritolu ja sihtkoha kohta ning ülevaate eelmistes taanetes loetletud tingimuste täitmise tagamiseks tehtud kontrollide kohta.

2. Kui üks kokkuleppeosaline seda taotleb, arutatakse toiduohutuse ühiskomitees kokkuleppeosaliste õiguskorra olulisi arenguid, mis on seotud lõikes 1 osutatud valdkondadega.

ARTIKKEL 8

Toetus rahvusvahelistes organisatsioonides

Kokkuleppeosalised püüavad kooskõlastada oma seisukohti ja toetada üksteist rahvusvahelistes organisatsioonides ühise toiduohutusalaga hõlmatud valdkonnas.

ARTIKKEL 9

Rahaline toetus

1. Šveits osaleb vastavalt käesolevale artiklile ja II lisale liidu ametite tegevuse, infosüsteemide ja muude II lisa artiklis 1 loetletud selliste tegevuste rahastamises, millele tal on juurdepääs.

Toiduohutuse ühiskomitee võib võtta vastu otsuse II lisa muutmise kohta.

2. Liit võib igal ajal peatada Šveitsi osalemise käesoleva artikli lõikes 1 osutatud tegevuses, kui Šveits ei pea kinni II lisa artiklis 2 sätestatud maksetingimuste kohastest maksetähtaegadest.

Kui Šveits ei pea maksetähtajast kinni, saadab liit Šveitsile ametliku meeldetuletuskirja. Kui 30 päeva jooksul pärast kõnealuse ametliku meeldetuletuskirja kättesaamise kuupäevast ei ole täielikku makset tehtud, võib liit peatada Šveitsi osalemise asjaomases tegevuses.

3. Rahaline toetus on järgmiste maksete summa:

a) tegevustoetus ning

b) osalustasu.

4. Rahalist toetust antakse iga-aastase rahalise toetusena ja see tuleb maksta komisjoni esitatud rahastamismäärade kindlaksmääratud kuupäevadel.

5. Tegevustoetus põhineb panustamispõhimõttel, mis on kindlaks määratud Šveitsi (turuhindades arvatud) sisemajanduse koguprodukti (edaspidi „SKP“) ja liidu (turuhindades arvatud) SKP suhtena.

Selleks kasutatakse kokkuleppeosaliste turuhindades väljendatud SKP andmetena Euroopa Liidu Statistikaameti (EUROSTAT) esitatud uusimaid andmeid, mis on kättesaadavad selle aasta 1. jaanuari seisuga, mil aastamakse tehakse, võttes nõuetekohaselt arvesse Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelist statistikaalase koostöö lepingut, mis on sõlmitud 26. oktoobril 2004 Luxembourgis. Kui nimetatud lepingut enam ei kohaldata, kasutatakse Šveitsi SKP-na näitajat, mis on kindlaks määratud Majanduskoostöö ja Arengu Organisatsiooni esitatud andmete põhjal.

6. Igale liidu ametile antava tegevustoetuse arvutamisel kohaldatakse panustamispõhimõtet tema heakskiidetud aastaeelarve suhtes, mis on kantud asjaomase aasta liidu vastava(te)le toetuste eelarverida(de)le, võttes iga ameti puhul arvesse II lisa artiklis 1 määratletud kohandatud tegevustoetust.

Infosüsteemidele ja muule tegevusele antava tegevustoetuse arvutamisel kohaldatakse panustamispõhimõtet asjaomase aastaeelarve suhtes, nagu on sätestatud eelarve täitmist käsitlevates dokumentides, nagu tööprogrammid või lepingud.

Kõik võrdlussummad põhinevad kulukohustuste assigneeringutel.

7. Aastane osalustasu on 4 % iga-aastasest tegevustoetusest, mis arvutatakse vastavalt lõigetele 5 ja 6.

8. Komisjon annab Šveitsile piisavat teavet tema rahalise toetuse arvutamise kohta. Selle teabe esitamisel võetakse nõuetekohaselt arvesse liidu konfidentsiaalsus- ja andmekaitse-eeskirju.

9. Kõik Šveitsi rahalise toetuse maksed või liidult saadavad maksed ning tasumisele kuuluvate või laekuvate summade arvutused tehakse eurodes.

10. Kui käesoleva lepingu jõustumine ei lange kokku kalendriaasta algusega, kohandatakse Šveitsi kõnealuse aasta tegevustoetust vastavalt II lisa artiklis 4 määratletud metoodikale ja maksetingimustele.

11. Üksikasjalikud sätted käesoleva artikli kohaldamiseks esitatakse II lisas.

12. Kolm aastat pärast käesoleva protokolliga jõustumist ja seejärel iga kolme aasta järel vaatab toiduohutuse ühiskomitee läbi Šveitsi osalemistingimused, nagu need on määratletud II lisa artiklis 1 ja vajaduse korral kohandab neid.

III OSA

INSTITUTSIOONILISED SÄTTED

1. PEATÜKK

ÜLDSÄTTED

ARTIKKEL 10

Eesmärgid

Käesoleva protokolliga eesmärgi saavutamiseks nähakse käesolevas osas ette institutsioonilised lahendused, mis hõlbustavad kokkuleppeosaliste vaheliste majandussuhete pidevat ja tasakaalustatud tugevdamist ühise toiduohutusalaga hõlmatud valdkondades. Võttes arvesse rahvusvahelise õiguse põhimõtteid, sätestatakse käesolevas osas eelkõige ühise toiduohutusalala institutsioonilised lahendused, mis on samad kõigi kahepoolsete lepingute puhul, mis on sõlmitud või sõlmitakse siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, muutmata käesoleva protokolliga reguleerimisala või eesmäärke, eelkõige:

- a) menetlus käesoleva protokolliga vastavusse viimiseks käesoleva protokolliga seotud liidu õigusaktidega;

- b) käesoleva protokolliga ja selles viidatud liidu õigusaktide ühetaoline tõlgendamine ja kohaldamine;
- c) käesoleva protokolliga järelvalve ja kohaldamine ning
- d) vaidluste lahendamine käesoleva protokolliga raames.

ARTIKKEL 11

Toiduohutuse ühiskomitee

1. Käesolevaga asutatakse toiduohutuse ühiskomitee.

Toiduohutuse ühiskomitee koosseisu kuuluvad mõlema kokkuleppeosalise esindajad.

2. Toiduohutuse ühiskomitee kaasesistujateks on liidu esindaja ja Šveitsi esindaja.
3. Toiduohutuse ühiskomitee teeb järgmist:
 - a) tagab käesoleva protokolliga nõuetekohase toimimise, tõhusa haldamise ja kohaldamise;

- b) loob kokkuleppeosalistele võimaluse vastastikuseks konsulteerimiseks ja pidevaks omavaheliseks teabevahetuseks, eelkõige selleks, et leida lahendus mis tahes raskustele käesoleva protokolli või selles viidatud liidu õigusakti tõlgendamisel või kohaldamisel kooskõlas artikliga 20;
 - c) annab kokkuleppeosalistele soovitusi käesoleva protokolliga seotud küsimustes;
 - d) võtab käesolevas protokollis ette nähtud juhtudel vastu otsuseid ning
 - e) teostab mis tahes muud talle käesoleva protokolliga antud pädevust.
4. Euroopa Liidu toimimise lepingule lisatud Euroopa Liidu privileegide ja immunitetide protokolli (nr 7) (edaspidi „protokoll nr 7“) artiklite 1–6, 10–15, 17 või 18 muutmise korral muudab toiduohutuse ühiskomitee vastavalt lisa 2. liidet.
5. Toiduohutuse ühiskomitee tegutseb konsensusel.
- Otsused on kokkuleppeosaliste suhtes siduvad ning nad võtavad otsuste rakendamiseks kõik vajalikud meetmed.
6. Toiduohutuse ühiskomitee tuleb kokku vähemalt kord aastas, vaheldumisi Brüsselis ja Bernis, kui kaasesistujad ei otsusta teisiti. Samuti koguneb see ühe kokkuleppeosalise taotluse alusel. Kaasesistujad võivad kokku leppida, et toiduohutuse ühiskomitee koosolek toimub videokonverentsi või telekonverentsi teel.

Toiduohutuse ühiskomitee võib otsustada teha otsuseid kirjaliku menetluse teel.

7. Oma esimesel koosolekul kehtestab toiduohutuse ühiskomitee oma kodukorra.
8. Toiduohutuse ühiskomitee võib otsustada moodustada töörühmi või eksperdirühmi, mis abistaksid teda tema ülesannete täitmisel.

2. PEATÜKK

PROTOKOLLI VASTAVUSSE VIIMINE LIIDU ÕIGUSAKTIDEGA

ARTIKKEL 12

Osalemine liidu õigusaktide koostamises (edaspidi „otsuste kujundamine“)

1. Kui Komisjon koostab kooskõlas ELi toimimise lepinguga käesoleva protokolliga reguleeritavas valdkonnas liidu õigusakti ettepaneku, teavitab ta sellest Šveitsi ja konsulteerib mitteametlikult Šveitsi ekspertidega samal viisil, nagu ta küsib oma ettepanekute koostamisel liidu liikmesriikide ekspertide arvamust.

Ühe kokkuleppeosalise taotlusel toimub esimene arvamuste vahetus toiduohutuse ühiskomitees.

Liidu õigusakti vastuvõtmisele eelneva perioodi jooksul konsulteerivad kokkuleppeosalised uuesti teineteisega toiduohutuse ühiskomitees pidevalt ja vahetavad teavet, kui üks neist seda soovib.

2. Kui komisjon valmistab kooskõlas ELi toimimise lepinguga ette delegeeritud õigusakte, mis käsitlevad liidu õiguse põhiõigusakte käesoleva protokolliga hõlmatud valdkonnas, tagab ta, et Šveits osaleb eelnõude ettevalmistamises võimalikult ulatuslikult, ning konsulteerib Šveitsi ekspertidega samadel alustel, kui ta konsulteerib liidu liikmesriikide ekspertidega.

3. Kui komisjon valmistab kooskõlas ELi toimimise lepinguga ette rakendusakte, mis käsitlevad liidu õiguse põhiõigusakte käesoleva protokolliga hõlmatud valdkonnas, tagab ta, et Šveits osaleb võimalikult ulatuslikult nende eelnõude ettevalmistamises, mis esitatakse hiljem komiteedele, kes abistavad komisjoni tema rakendusvolituste kasutamisel, ning konsulteerib Šveitsi ekspertidega samadel alustel, kui ta konsulteerib liidu liikmesriikide ekspertidega.

4. Šveitsi eksperdid kaasatakse lõigetes 2 ja 3 nimetamata komiteede töösse, kui see on vajalik käesoleva protokolliga nõuetekohaseks toimimiseks. Toiduohutuse ühiskomitee koostab kõnealuste komiteede ja vajaduse korral teiste sarnaste omadustega komiteede nimekirja ja ajakohastab seda.

5. Käesolevat artiklit ei kohaldata liidu õigusaktide või nende sätete suhtes, mis kuuluvad artikli 13 lõikes 7 osutatud erandi kohaldamisalasse.

ARTIKKEL 13

Liidu õigusaktide lisamine

1. Selleks et tagada õiguskindlus ja õigusaktide ühtsus siseturu valdkonnas, milles Šveits käesoleva protokolli alusel osaleb, tagavad Šveits ja liit, et protokolliga reguleeritavas valdkonnas vastu võetud liidu õigusaktid lisatakse käesolevasse protokolli võimalikult kiiresti pärast nende vastuvõtmist.
2. Lõike 4 kohaselt käesolevasse protokolli lisatud liidu õigusaktid muutuvad käesolevasse protokolli inkorporeerimisega Šveitsi õiguskorra osaks, arvestades vajaduse korral toiduohutuse ühiskomitee poolt otsustatud kohandusi.
3. Kui liit võtab käesoleva protokolliga hõlmatud valdkonnas vastu õigusakti, teavitab ta sellest toiduohutuse ühiskomitee kaudu võimalikult kiiresti Šveitsi. Ühe kokkuleppeosalise taotlusel korraldatakse toiduohutuse ühiskomitees vastaval teemal arvamuste vahetus.
4. Toiduohutuse ühiskomitee tegutseb kooskõlas lõikega 1 ja võtab võimalikult kiiresti vastu otsuse käesoleva lepingu I lisa 2. jao muutmise ja vajalike kohanduste kohta.
5. Ilma et see piiraks lõigete 1 ja 2 kohaldamist, võib toiduohutuse ühiskomitee, kui see on vajalik selleks, et tagada käesoleva protokolli sidusus lõike 4 kohaselt muudetud I lisaga, teha kokkuleppeosalistele ettepaneku käesolev protokoll nende sisemenetluste kohase heakskiidu korral läbi vaadata.

6. Protokollis sisalduvaid viiteid liidu õigusaktidele, mis enam ei kehti, käsitatakse viidetena kehtetuks tunnistamist käsitlevale liidu õigusaktile, nagu see on lisatud käesoleva protokoll I lissasse, alates toiduohutuse ühiskomitee lõike 4 kohase otsuse jõustumisest käesoleva protokoll I lisa vastava muutmise kohta, kui kõnealuses otsuses ei ole sätestatud teisiti.
7. Lõikes 1 sätestatud kohustust ei kohaldata liidu õigusaktide või nende sätete suhtes, mis kuuluvad artiklis 7 osutatud erandi kohaldamisalasse.
8. Kui artiklist 14 ei tulene teisiti, jõustuvad toiduohutuse ühiskomitee lõike 4 kohased otsused viivitamata, kuid mitte mingil juhul enne kuupäeva, mil liidu vastavat õigusakti hakatakse liidus kohaldama.
9. Kokkuleppeosalised teevad kogu käesolevas artiklis sätestatud menetluse vältel heas usus koostööd, et hõlbustada otsuste tegemist.

ARTIKKEL 14

Põhiseadusest tulenevate kohustuste täitmine Šveitsi poolt

1. Artikli 13 lõikes 3 osutatud arvamuste vahetuse käigus teavitab Šveits liitu sellest, kas artikli 13 lõikes 4 osutatud otsusega nõutakse Šveitsilt põhiseadusest tulenevate kohustuste täitmist, et see siduvaks muuta.

2. Kui artikli 13 lõikes 4 osutatud otsusega nõutakse Šveitsilt põhiseadusest tulenevate kohustuste täitmist, et see siduvaks muuta, on Šveitsil alates lõikes 1 sätestatud teabe esitamise kuupäevast maksimaalselt kaks aastat, välja arvatud referendumimenetluse algatamise korral, millisel juhul pikendatakse seda tähtaega ühe aasta võrra.

3. Kuni Šveits teatab, et on oma põhiseadusest tulenevad kohustused täitnud, kohaldavad kokkuleppeosalised ajutiselt artikli 13 lõikes 4 osutatud otsust, välja arvatud juhul, kui Šveits teatab liidule, et otsuse ajutine kohaldamine ei ole võimalik, ja esitab selle põhjused.

Ajutine kohaldamine ei tohi mingil juhul toimuda enne kuupäeva, mil vastavat liidu õigusakti hakatakse liidus kohaldama.

4. Šveits teavitab liitu viivitamata toiduohutuse ühiskomitee kaudu, kui ta on täitnud lõikes 1 osutatud põhiseadusest tulenevad kohustused.

5. Otsus jõustub päeval, mil esitatakse lõikes 4 sätestatud teade, kuid mitte mingil juhul enne kuupäeva, mil vastav liidu õigusakt muutub liidus kohaldatavaks.

ARTIKKEL 15

I

lisas loetletud õigusaktide alusel vastu võetud õigusaktide ajutine kohaldamine

1. Kui I lisas loetletud õigusaktide alusel vastu võetud õigusakt on liidus kohaldatav enne, kui toiduohutuse ühiskomitee on artikli 13 lõike 4 kohaselt vastu võtnud vastava otsuse, kohaldab Šveits kõnealust õigusakti ajutiselt alates selle liidus kohaldamise kuupäevast, et tagada selle üheaegne kohaldamine.

Käesoleva lõike esimese lõigu kohane ajutine kohaldamine lõpeb toiduohutuse ühiskomitee artikli 13 lõike 8 kohase otsuse jõustumisega või selle ajutise kohaldamisega vastavalt artikli 14 lõikele 3, välja arvatud juhul, kui toiduohutuse ühiskomitee teeb otsuse hiljem.

2. Kui Šveits ei saa erakorralistel asjaoludel ja objektiivselt põhjendatud juhtudel ajutiselt kohaldada õigusakti tervikuna või osaliselt vastavalt lõikele 1, teatab ta sellest viivitamata toiduohutuse ühiskomiteele, põhjendades oma suutmatust seda teha. Kokkuleppeosalised konsulteerivad üksteisega esimesel võimalusel toiduohutuse ühiskomitees.

3. Kui Šveits ei kohalda õigusakti ajutiselt kooskõlas lõikega 1, võib liit võtta vajalikke meetmeid oma toiduohutuse valdkonna terviklikkuse tagamiseks. Liit teatab nendest meetmetest viivitamata toiduohutuse ühiskomiteele ja põhjendab seda.

ARTIKKEL 16

I lisas loetletud õigusaktide alusel vastu võetud õigusaktide avaldamine

Kokkuleppeosalised avaldavad viivitamata ja kergesti kättesaadaval viisil nimekirja muudest kui seadusandlikest aktidest, mis on vastu võetud I lisas loetletud õigusaktide alusel ja mis on lisatud käesolevasse protokollile vastavalt artiklile 13 või mida tuleb ajutiselt kohaldada vastavalt artiklile 15.

3. PEATÜKK

PROTOKOLLI TÕLGENDAMINE JA KOHALDAMINE

ARTIKKEL 17

Ühetaolise tõlgendamise põhimõte

1. Käesolevas protokollis sätestatud eesmärkide saavutamiseks ja kooskõlas rahvusvahelise avaliku õiguse põhimõtetega tõlgendatakse ja kohaldatakse kahepoolseid lepinguid sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, ning liidu õigusakte, millele sellistes lepingutes viidatakse, ühetaoliselt nendes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb.

2. Käesolevas protokollis viidatud liidu õigusakte ning protokollis sätteid, niivõrd kui nende kohaldamine hõlmab liidu õiguse mõisteid, tõlgendatakse ja kohaldatakse enne või pärast kokkuleppe allkirjastamist vastavalt Euroopa Liidu Kohtu praktikale enne või pärast käesoleva protokollis allkirjastamist.

ARTIKKEL 18

Tõhusa ja ühtse kohaldamise põhimõte

1. Komisjon ja Šveitsi pädevad asutused teevad koostööd ja abistavad üksteist käesoleva protokollis kohaldamise järelevalve tagamisel. Nad võivad vahetada teavet käesoleva protokollis kohaldamise järelevalve kohta. Nad võivad vahetada arvamusi ja arutada vastastikust huvi pakkuvaid küsimusi.
2. Kumbki kokkuleppeosaline võtab asjakohaseid meetmeid, et tagada käesoleva protokollis tõhus ja ühtne kohaldamine oma territooriumil.
3. Järelevalvet käesoleva protokollis kohaldamise üle teevad kokkuleppeosalised ühiselt toiduohutuse ühiskomitee raames.

Kui komisjon või Šveitsi pädevad asutused saavad teada ebaõigest kohaldamisest, võib küsimuse suunata toiduohutuse ühiskomiteele, et leida vastuvõetav lahendus.

4. Komisjon ja Šveitsi pädevad asutused jälgivad käesoleva protokollis kohaldamist teise kokkuleppeosalise poolt. Kohaldatakse artiklis 20 sätestatud korda.

Kui liidu institutsioonide teatavad järelevalveülesanded ühe kokkuleppeosalise suhtes on vajalikud, et tagada kokkuleppe tõhus ja harmooniline kohaldamine, näiteks uurimisvolitused ja otsustusõigus, tuleb need käesolevas protokollis eraldi ette näha.

ARTIKKEL 19

Ainukohaldatavuse põhimõte

Kokkuleppeosalised kohustuvad käesoleva protokollis ja selles viidatud liidu õigusaktide tõlgendamist või kohaldamist või, kui see on asjakohane, seoses komisjoni poolt käesoleva protokollis alusel vastu võetud otsuse käesolevale protokollile vastavust käsitlevaid vaidlusi lahendama ainult käesolevas protokollis ette nähtud meetoditega.

ARTIKKEL 20

Menetlus tõlgendamise või kohaldamisega seotud probleemide korral

1. Kui käesoleva protokollis või selles viidatud liidu õigusakti tõlgendamisel või kohaldamisel tekib probleeme, konsulteerivad kokkuleppeosalised teineteisega toiduohutuse ühiskomitees, et leida mõlemale poolele vastuvõetav lahendus. Selleks esitatakse toiduohutuse ühiskomiteele kogu kasulik teave, et ta saaks olukorda üksikasjalikult uurida. Toiduohutuse ühiskomitee uurib kõiki võimalusi, mis võimaldavad säilitada protokollis nõuetekohase toimimise.
2. Kui toiduohutuse ühiskomitee ei suuda leida lahendust lõikes 1 osutatud probleemile kolme kuu jooksul alates kuupäevast, mil see probleem talle esitati, võib kumbki kokkuleppeosaline taotleda, et vahekohus lahendaks vaidluse 1. liite sätete kohaselt.
3. Kui vaidlus tõstatab küsimuse artikli 17 lõikes 2 osutatud sätte tõlgendamise või kohaldamise kohta ja kui selle sätte tõlgendamine on vaidluse lahendamiseks asjakohane ja vajalik otsuse tegemiseks, esitab vahekohus selle küsimuse Euroopa Liidu Kohtule.

Kui vaidluses tekib küsimus, kuidas tõlgendada või kohaldada sätet, mis kuulub artikli 13 lõikes 7 osutatud dünaamilise ühtlustamise kohustusest tehtava erandi kohaldamisalasse, ning kui vaidlus ei hõlma liidu õiguse mõistete tõlgendamist või kohaldamist, lahendab vahekohus vaidluse ilma Euroopa Liidu Kohtusse pöördumata.

4. Kui vahekohus esitab lõike 3 alusel Euroopa Liidu Kohtule küsimuse:
 - a) Euroopa Liidu Kohtu otsus on vahekohtule siduv ning
 - b) Šveitsil on samad õigused kui liikmesriikidel ja liidu institutsioonidel ning tema suhtes kohaldatakse *mutatis mutandis* samu menetlusi Euroopa Liidu Kohtus.
5. Kokkuleppeosalised võtavad kõik vajalikud meetmed vahekohtu otsuse täitmiseks heas usus.

Kokkuleppeosaline, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole kokkulepet täitnud, teatab teisele kokkuleppeosalisele ühise toiduohutuse ühiskomitee kaudu meetmetest, mida ta on võtnud vahekohtu otsuse täitmiseks.

ARTIKKEL 21

Asendusmeetmed

1. Kui kokkuleppeosaline, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole kokkulepet täitnud, ei teavita teist kokkuleppeosalist 1. liite artikli IV.2 lõike 6 kohaselt kehtestatud mõistliku aja jooksul meetmetest, mida ta on võtnud vahekohtu otsuse täitmiseks, või kui teine kokkuleppeosaline leiab, et teatatud meetmed ei ole kooskõlas vahekohtu otsusega, võib see teine kokkuleppeosaline võtta kokkuleppe raames või sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, sõlmitud kahepoolsete kokkulepete raames võimaliku tasakaalustamatuse kõrvaldamiseks proportsionaalseid asendusmeetmeid (edaspidi „asendusmeetmed“). Ta teatab kokkuleppeosalisele, kelle puhul vahekohus on leidnud, et ta ei ole kokkulepet täitnud, asendusmeetmetest, mis selles teates täpsustatakse. Asendusmeetmed jõustuvad kolm kuud pärast neist teatamist.
2. Kui toiduohutuse ühiskomitee ei ole ühe kuu jooksul pärast kavandavatest asendusmeetmetest teatamist teinud otsust asendusmeetmete peatamise, muutmise või tühistamise kohta, võib kumbki kokkuleppeosaline nende asendusmeetmete proportsionaalsuse küsimuses 1. liite kohaselt vahekohtu poole pöörduda.
3. Vahekohus teeb otsuse 1. liite artikli III.8 lõikes 4 sätestatud tähtaja jooksul.

4. Asendusmeetmetel ei ole tagasiulatuvat jõudu. Eelkõige säilitatakse õigused ja kohustused, mille üksikisikud ja ettevõtjad on juba omandanud enne asendusmeetmete jõustumist.

ARTIKKEL 22

Koostöö jurisdiktsioonide vahel

1. Ühetaolise tõlgendamise edendamiseks lepivad Šveitsi föderaalkohus ja Euroopa Liidu Kohus kokku dialoogis ja selle üksikasjades.
2. Šveitsil on õigus esitada Euroopa Liidu Kohtule seisukohti või kirjalikke märkusi, kui liidu liikmesriigi kohus esitab Euroopa Liidu Kohtule eelotsuse küsimuse, mis käsitleb käesoleva protokolli või selles osutatud liidu õigusakti sätte tõlgendamist.

IV OSA

MUUD SÄTTED

ARTIKKEL 23

Viited territooriumile

Kui liidu õigusaktid, mis on lisatud käesolevasse protokollile vastavalt artiklile 13 või mida tuleb artikli 15 kohaselt ajutiselt kohaldada, sisaldavad viiteid „Euroopa Liidu“, „liidu“, „ühisturu“ või „siseturu“ territooriumile, käsitatakse käesolevas protokollis viiteid viidetena põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe artiklis 16 osutatud territooriumidele.

ARTIKKEL 24

Viited liidu liikmesriikide kodanikele

Kui liidu õigusaktid, mis on lisatud käesolevasse protokollile vastavalt artiklile 13 või mida tuleb artikli 15 kohaselt ajutiselt kohaldada, sisaldavad viiteid liidu liikmesriikide kodanikele, käsitatakse neid viiteid käesolevas protokollis viidetena liidu liikmesriikide ja Šveitsi kodanikele.

ARTIKKEL 25

Liidu õigusaktide jõustumine ja rakendamine

Käesolevasse protokollu lisatud liidu õigusaktide sätted nende jõustumise või rakendamise kohta ei ole käesoleva protokollu kohaldamisel asjakohased.

Tähtajad ja kuupäevad, mille jooksul Šveits peab jõustama ja rakendama otsused, millega liidu õigusaktid lisatakse käesolevasse protokollu, tulenevad artikli 13 lõikest 8 ja artikli 14 lõikest 5 ning üleminekukorda käsitlevatest sätetest.

ARTIKKEL 26

Liidu õigusaktide adressaadid

Liidu õigusaktide sätted, mis on lisatud käesolevasse protokollu vastavalt artiklile 13 või mida kohaldatakse ajutiselt vastavalt artiklile 15 ja mis on adresseeritud liidu liikmesriikidele, ei ole käesoleva protokollu kohaldamisel asjakohased.

V OSA

LÖPPSÄTTED

ARTIKKEL 27

Ametisaladus

Kokkuleppeosaliste usaldusisikud, eksperdid ja muud esindajad ei tohi ka pärast oma ülesannete täitmise lõpetamist avalikustada teavet, mis on saadud käesoleva kokkuleppe raames ja mille kohta kehtib ametisaladuse hoidmise kohustus.

ARTIKKEL 28

Salastatud teave ja tundlik salastamata teave

1. Ühtki käesoleva protokolli sätet ei tõlgendata nii, nagu kohustaks see kokkuleppeosalist tegema salastatud teabe kättesaadavaks.
2. Käesoleva protokolli alusel kokkuleppeosaliste edastatud või nende vahel vahetatud salastatud teavet või materjali käideldakse ja kaitstakse vastavalt Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelisele salastatud teavet käsitlevale julgeolekulepingule (Brüssel, 28. aprill 2008) ja kooskõlas selle rakendamisega seotud julgeolekukorraga.

3. Toiduohutuse ühiskomitee võtab oma otsusega vastu juhised, et tagada kokkuleppeosaliste vahel vahetatava tundliku salastamata teabe kaitse.

ARTIKKEL 29

Rakendamine

1. Kokkuleppeosalised võtavad asjakohased üld- või erimeetmed, et tagada käesolevast protokollist tulenevate kohustuste täitmine, ning hoiduvad kõikidest meetmetest, mis võiksid seada ohtu selle protokollis eesmärgi saavutamise.
2. Kokkuleppeosalised võtavad kõik vajalikud meetmed, et tagada käesolevas protokollis viidatud liidu õigusaktide kavandatud tulemus, ning hoiduvad võtmast meetmeid, mis võiksid ohustada nende eesmärkide saavutamist.

ARTIKKEL 30

Lisad ja liited

Käesoleva protokollis lisad ja liited on protokollis lahutamatu osa.

ARTIKKEL 31

Territoriaalne kohaldamisala

Käesolevat protokolli kohaldatakse põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe artiklis 16 osutatud territooriumide suhtes.

ARTIKKEL 32

Üleminekukord

1. Kehtestatakse üleminekuperiood, mis algab käesoleva protokolli jõustumise kuupäeval ja lõpeb hiljemalt 24 kuud pärast protokolli jõustumist. Artiklit 11 ei kohaldata üleminekuperioodi suhtes.
2. Käesoleva protokolli sätteid, välja arvatud artiklit 11, kohaldatakse alates esimesest päevast pärast üleminekuperioodi lõppu, välja arvatud I lisa 2. jao C osa punktid 14 ja 15, mille suhtes kohaldatakse käesoleva protokolli sätteid alates selle jõustumisest.
3. Üleminekuperioodil kohaldatakse põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepet jätkuvalt selle kokkuleppe 4., 5., 6. ja 11. lisa suhtes.

4. Šveits võib teatada toiduohutuse ühiskomiteele oma soovist lõpetada üleminekuperiood vähem kui 24 kuu jooksul pärast käesoleva protokolliga jõustumist. Sellisel juhul määrab toiduohutuse ühiskomitee kindlaks üleminekuperioodi lõpetamise kuupäeva ja teavitab sellest põllumajandustoodetega kauplemise lepingu artikli 6 alusel moodustatud ühist põllumajanduskomiteed.

5. Üleminekuperioodi lõpuks ajakohastab toiduohutuse ühiskomitee I lisa 2. jao esimeses lõigus osutatud iga asjakohase õigusakti protokolliga lisamise kuupäeva.

ARTIKKEL 33

Jõustumine

1. Kokkuleppeosalised ratifitseerivad või kinnitavad käesoleva protokolliga oma sisemenetluse kohaselt. Kokkuleppeosalised teatavad teineteisele käesoleva protokolliga jõustumiseks vajalike sisemenetluste lõpuleviimisest.

2. Käesolev protokoll jõustub alljärgnevate aktide kohta esitatud viimasele teatele järgneva teise kuu esimesel päeval:

- a) ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe institutsiooniline protokoll;

- b) ühelt poolt Euroopa Ühenduse ja selle liikmesriikide ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vahelise isikute vaba liikumist käsitleva kokkuleppe muutmise protokoll;
- c) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe institutsiooniline protokoll;
- d) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe muutmise protokoll;
- e) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise õhutranspordialase kokkuleppe riigiabi protokoll;
- f) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe institutsiooniline protokoll;
- g) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe muutmise protokoll;
- h) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kaupade ja reisijate raudtee- ja maanteeveo kokkuleppe riigiabi protokoll;
- i) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe muutmise protokoll;

- j) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise vastavushindamise vastastikuse tunnustamise kokkuleppe institutsiooniline protokoll;
- k) Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise vastavushindamise vastastikuse tunnustamise kokkuleppe muutmise protokoll;
- l) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe Šveitsi korrapärase rahalise toetuse kohta majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks Euroopa Liidus;
- m) ühelt poolt Euroopa Liidu ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ning teiselt poolt Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping, mis käsitleb Šveitsi Konföderatsiooni osalemist liidu programmides;
- n) Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline kokkulepe Šveitsi Konföderatsiooni Euroopa Liidu Kosmoseprogrammi Ametis osalemise tingimuste kohta.

ARTIKKEL 34

Muutmine ja lõpetamine

1. Käesolevat protokolli võib kokkuleppeosaliste vastastikusel kokkuleppel igal ajal muuta.
2. Mõlemad kokkuleppeosalised võivad käesoleva protokolli lõpetada, teatades sellest teisele kokkuleppeosalisele.

3. Käesolev protokoll kaotab kehtivuse kuus kuud pärast lõikes 2 osutatud teate saamist.
4. Kui käesolev protokoll lõpetatakse käesoleva artikli lõike 2 kohaselt, lõpetatakse põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe kohaldamine käesoleva artikli lõikes 3 osutatud kuupäeval. Sellisel juhul kohaldatakse põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe artikli 17 lõiget 4.
5. Kui põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe lõpetatakse kõnealuse kokkuleppe artikli 17 lõike 3 kohaselt, lõpetatakse käesoleva protokolli kohaldamine kokkuleppe artikli 17 lõikes 4 osutatud kuupäeval.
6. Kui käesoleva protokolli kohaldamine lõpeb, säilivad õigused ja kohustused, mis üksikisikud ja ettevõtjad on käesoleva protokolli alusel omandanud juba enne protokolli lõpetamise kuupäeva. Kokkuleppeosalised otsustavad vastastikusel kokkuleppel, milliseid meetmeid võtta õiguste suhtes, mille omandamine on käimas.

Koostatud [koht] [kuupäev] kahes eksemplaris bulgaaria, eesti, hispaania, hollandi, horvaadi, iiri, inglise, itaalia, kreeka, leedu, läti, malta, poola, portugali, prantsuse, rootsi, rumeenia, saksa, slovaki, sloveeni, soome, taani, tšehhi ja ungari keeles, kusjuures kõik tekstid on võrdselt autentset.

SELLE KINNITUSEKS on täievolilised esindajad käesolevale protokollile alla kirjutanud.

(Allkirjakast (kõigis 24 ELi keeles: „Euroopa Liidu nimel“ ja „Šveitsi Konföderatsiooni nimel“))

ÜHISE TOIDUOHUTUSALA ÕIGUSAKTID

1. JAGU

ÜLDSÄTTED

Õigusakte, mis on artikli 13 kohaselt käesolevasse protokollis lisatud või mida tuleb artikli 15 kohaselt kohaldada ajutiselt, kohaldatakse, kui artiklis 7 loetletud eranditest ei tulene teisiti, ning neid tõlgendatakse järgmiselt.

Kui tehnilistes kohandustes ei ole sätestatud teisiti,

- kehtivad neis liidu õigusaktides liikmesriikidele ette nähtud õigused ja kohustused ka Šveitsi suhtes;
- kõiki muid kõnealustes õigusaktides sisalduvaid viiteid liikmesriikidele käsitatakse viidetena Šveitsile;
- nendes õigusaktides sisalduvaid viiteid füüsilistele või juriidilistele isikutele, kes elavad või kelle asukoht on liidu liikmesriikides, käsitatakse viidetena Šveitsis elavatele või asuvatele füüsilistele või juriidilistele isikutele.

Seda kohaldatakse täielikus kooskõlas institutsiooniliste sätetega.

Selleks, et võtta silmas ühise toiduohutusalal eripära ja artikli 18 lõike 4 viimast lauset, on komisjonil Šveitsi suhtes pädevus, mis on talle antud kõnealuste õigusaktidega, kui tehnilistes kohandustes ei ole sätestatud teisiti. Kui komisjon sellist pädevust teostab, peaks ta tegema koostööd Šveitsi pädevate asutustega kooskõlas kohaldatavate õigusaktidega seotud tavaga.

2. JAGU

ÕIGUSAKTIDE LOETELU

Käesolevas jaos loetletud õigusakte käsitatakse nii, et need hõlmavad nende alusel vastu võetud õigusakte ning on osa käesolevast protokollist vastavalt toiduohutuse ühiskomitee otsustele kooskõlas artikli 13 lõikega 4 kuni protokollis lisamise kuupäevani, millele on osutatud käesolevas jaos loetletud iga vastava õigusakti kohta tehtud viites.

Asjaomane kuupäev määratakse kindlaks toiduohutuse ühiskomitee vastavas otsuses.

Käesolevas protokollis kohaldamisel käsitatakse selles jaos loetletud ELi õigusaktide sätteid järgmises kohanduses.

Kui mõnes allpool esitatud õigusaktis osutatakse liikmesriikide kohustustele, mis tulenevad määrusest (EL) 2016/679 või direktiivist 2002/58/EÜ, käsitatakse selliseid viiteid Šveitsi puhul viitena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele.

A. Ametlik kontroll ja import

1. 32017 R 0625: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/625, 15. märts 2017, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EÜ) nr 999/2001, (EÜ) nr 396/2005, (EÜ) nr 1069/2009, (EÜ) nr 1107/2009, (EL) nr 1151/2012, (EL) nr 652/2014, (EL) 2016/429 ja (EL) 2016/2031, nõukogu määruseid (EÜ) nr 1/2005 ja (EÜ) nr 1099/2009 ning nõukogu direktiive 98/58/EÜ, 1999/74/EÜ, 2007/43/EÜ, 2008/119/EÜ ja 2008/120/EÜ ning millega tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrused (EÜ) nr 854/2004 ja (EÜ) nr 882/2004, nõukogu direktiivid 89/608/EMÜ, 89/662/EMÜ, 90/425/EMÜ, 91/496/EMÜ, 96/23/EÜ, 96/93/EÜ ja 97/78/EÜ ja nõukogu otsus 92/438/EMÜ (ametliku kontrolli määrus), (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 1.1. 32021 R 1756: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1756, 6. oktoober 2021, (ELT L 357, 8.10.2021, lk 27,
- 1.2. 32024 R 3115: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/3115, 27. november 2024, (ELT L 2024/3115, 16.12.2024, lk 1.

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

Käesoleva protokolliga kohaldamisel käsitatakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

- a) viiteid tolliprotseduuridele käsitatakse viidetena asjakohastele Šveitsi õigusaktidele;
- b) I lisale lisatakse järgmine tekst: „31. Šveitsi territoorium“.

B. Taimne paljundusmaterjal

- 2. 31966 L 0401: Nõukogu direktiiv 66/401/EMÜ, 14. juuni 1966, söödakultuuride seemne turustamise kohta (EÜT 125, 11.7.1966, lk 2298),

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 2.1. 31969 L 0063: Nõukogu direktiiv 69/63/EMÜ, 18. veebruar 1969, (EÜT L 48, 26.2.1969, lk 8,
- 2.2. 31971 L 0162: Nõukogu direktiiv 71/162/EMÜ, 30. märts 1971, (EÜT L 87, 17.4.1971, lk 24,
- 2.3. 31972 L 0274: Nõukogu direktiiv 72/274/EMÜ, 20. juuli 1972 (EÜT L 171, 29.7.1972, lk 37,
- 2.4. 31972 L 0418: Nõukogu direktiiv 72/418/EMÜ, 6. detsember 1972, (EÜT L 287, 26.12.1972, lk 22,

- 2.5. 31973 L 0438: Nõukogu direktiiv 73/438/EMÜ, 11. detsember 1973, (EÜT L 356, 27.12.1973, lk 79,
- 2.6. 31975 L 0444: Nõukogu direktiiv 75/444/EMÜ, 26. juuni 1975, (EÜT L 196, 26.7.1975, lk 6,
- 2.7. 31978 L 0055: Nõukogu direktiiv 78/55/EMÜ, 19. detsember 1977, (EÜT L 16, 20.1.1978, lk 23,
- 2.8. 31978 L 0692: Nõukogu direktiiv 78/692/EMÜ, 25. juuli 1978, (EÜT L 236, 26.8.1978, lk 13,
- 2.9. 31978 L 1020: Nõukogu direktiiv 78/1020/EMÜ, 5. detsember 1978, (EÜT L 350, 14.12.1978, lk 27,
- 2.10. 31979 L 0692: Nõukogu direktiiv 79/692/EMÜ, 24. juuli 1979, (EÜT L 205, 13.8.1979, lk 1,
- 2.11. 31986 L 0155: Nõukogu direktiiv 86/155/EMÜ, 22. aprill 1986, (EÜT L 118, 7.5.1986, lk 23,
- 2.12. 31988 L 0332: Nõukogu direktiiv 88/332/EMÜ, 13. juuni 1988, (EÜT L 151, 17.6.1988, lk 82,
- 2.13. 31988 L 0380: Nõukogu direktiiv 88/380/EMÜ, 13. juuni 1988, (EÜT L 187, 16.7.1988, lk 31,

2.14. 31996 L 0072: Nõukogu direktiiv 96/72/EÜ, 18. november 1996, (EÜT L 304, 27.11.1996, lk 10,

2.15. 31998 L 0095: Nõukogu direktiiv 98/95/EÜ, 14. detsember 1998, (EÜT L 25, 1.2.1999, lk 1,

2.16. 31998 L 0096: Nõukogu direktiiv 98/96/EÜ, 14. detsember 1998, (EÜT L 25, 1.2.1999, lk 27,

2.17. 32001 L 0064: Nõukogu direktiiv 2001/64/EÜ, 31. august 2001, (EÜT L 234, 1.9.2001, lk 60,

2.18. 32003 L 0061: Nõukogu direktiiv 2003/61/EÜ, 18. juuni 2003, (ELT L 165, 3.7.2003, lk 23,

2.19. 32004 L 0117: Nõukogu direktiiv 2004/117/EÜ, 22. detsember 2004, (ELT L 14, 18.1.2005, lk 18,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

3. 31966 L 0402: Nõukogu direktiiv 66/402/EMÜ, 14. juuni 1966, teraviljaseemne turustamise kohta (EÜT 125, 11.7.1966, lk 2309),

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 3.1. 31969 L 0060: Nõukogu direktiiv 69/60/EMÜ, 18. veebruar 1969, (EÜT L 48, 26.2.1969, lk 1)
- 3.2. 31971 L 0162: Nõukogu direktiiv 71/162/EMÜ, 30. märts 1971, (EÜT L 87, 17.4.1971, lk 24,
- 3.3. 31972 L 0274: Nõukogu direktiiv 72/274/EMÜ, 20. juuli 1972, (EÜT L 171, 29.7.1972, lk 37,
- 3.4. 31972 L 0418: Nõukogu direktiiv 72/418/EMÜ, 6. detsember 1972, (EÜT L 287, 26.12.1972, lk 22,
- 3.5. 31973 L 0438: Nõukogu direktiiv 73/438/EMÜ, 11. detsember 1973, (EÜT L 356, 27.12.1973, lk 79,
- 3.6. 31975 L 0444: Nõukogu direktiiv 75/444/EMÜ, 26. juuni 1975, (EÜT L 196, 26.7.1975, lk 6,
- 3.7. 31978 L 0055: Nõukogu direktiiv 78/55/EMÜ, 19. detsember 1977, (EÜT L 16, 20.1.1978, lk 23,
- 3.8. 31978 L 0692: Nõukogu direktiiv 78/692/EMÜ, 25. juuli 1978, (EÜT L 236, 26.8.1978, lk 13,

- 3.9. 31978 L 1020: Nõukogu direktiiv 78/1020/EMÜ, 5. detsember 1978, (EÜT L 350, 14.12.1978, lk 27,
- 3.10. 31979 L 0692: Nõukogu direktiiv 79/692/EMÜ, 24. juuli 1979, (EÜT L 205, 13.8.1979, lk 1,
- 3.11. 31986 L 0155: Nõukogu direktiiv 86/155/EMÜ, 22. aprill 1986, (EÜT L 118, 7.5.1986, lk 23,
- 3.12. 31988 L 0332: Nõukogu direktiiv 88/332/EMÜ, 13. juuni 1988, (EÜT L 151, 17.6.1988, lk 82,
- 3.13. 31988 L 0380: Nõukogu direktiiv 88/380/EMÜ, 13. juuni 1988, (EÜT L 187, 16.7.1988, lk 31,
- 3.14. 31996 L 0072: Nõukogu direktiiv 96/72/EÜ, 18. november 1996, (EÜT L 304, 27.11.1996, lk 10,
- 3.15. 31998 L 0095: Nõukogu direktiiv 98/95/EÜ, 14. detsember 1998, (EÜT L 25, 1.2.1999, lk 1,
- 3.16. 31998 L 0096: Nõukogu direktiiv 98/96/EÜ, 14. detsember 1998, (EÜT L 25, 1.2.1999, lk 27,
- 3.17. 32001 L 0064: Nõukogu direktiiv 2001/64/EÜ, 31. august 2001, (EÜT L 234, 1.9.2001, lk 60,

3.18. 32003 L 0061: Nõukogu direktiiv 2003/61/EÜ, 18. juuni 2003, (ELT L 165, 3.7.2003, lk 23,

3.19. 32004 L 0117: Nõukogu direktiiv 2004/117/EÜ, 22. detsember 2004, (ELT L 14, 18.1.2005, lk 18,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

4. 31968 L 0193: Nõukogu direktiiv 68/193/EMÜ, 9. aprill 1968, viinamarjade vegetatiivse paljundusmaterjali turustamise kohta, (EÜT L 93, 17.4.1968, lk 15,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

4.1. 31971 L 0140: Nõukogu direktiiv 71/140/EMÜ, 22. märts 1971, (EÜT L 71, 25.3.1971, lk 16,

4.2. 31974 L 0648: Nõukogu direktiiv 74/648/EMÜ, 9. detsember 1974, (EÜT L 352, 28.12.1974, lk 43,

4.3. 31978 L 0055: Nõukogu direktiiv 78/55/EMÜ, 19. detsember 1977, (EÜT L 16, 20.1.1978, lk 23,

4.4. 31978 L 0692: Nõukogu direktiiv 78/692/EMÜ, 25. juuli 1978, (EÜT L 236, 26.8.1978, lk 13,

- 4.5. 31986 L 0155: Nõukogu direktiiv 86/155/EMÜ, 22. aprill 1986, (EÜT L 118, 7.5.1986, lk 23,
- 4.6. 31988 L 0332: Nõukogu direktiiv 88/332/EMÜ, 13. juuni 1988, (EÜT L 151, 17.6.1988, lk 82,
- 4.7. 32002 L 0011: Nõukogu direktiiv 2002/11/EÜ, 14. veebruar 2002, (EÜT L 53, 23.2.2002, lk 20,
- 4.8. 32003 L 0061: Nõukogu direktiiv 2003/61/EÜ, 18. juuni 2003, (ELT L 165, 3.7.2003, lk 23,
- 4.9. 32003 R 1829: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1829/2003, 22. september 2003, (ELT L 268, 18.10.2003, lk 1,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

- 5. 31998 L 0056: Nõukogu direktiiv 98/56/EÜ, 20. juuli 1998, (EÜT L 226, 13.8.1998, lk 16,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 5.1. 32003 R 0806: Nõukogu määrus (EÜ) nr 806/2003, 14. aprill 2003, (ELT L 122, 16.5.2003, lk 1,

5.2. 32003 L 0061: Nõukogu direktiiv 2003/61/EÜ, 18. juuni 2003, (ELT L 165, 3.7.2003, lk 23,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

6. 31999 L 0105: Nõukogu direktiiv 1999/105/EÜ, 22. detsember 1999, metsapaljundusmaterjali turustamise kohta, (EÜT L 11, 15.1.2000, lk 17,, sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

7. 32002 L 0053: Nõukogu direktiiv 2002/53/EÜ, 13. juuni 2002, ühise põllumajandustaimesortide kataloogi kohta, (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

7.1. 32003 R 1829: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1829/2003, 22. september 2003, (ELT L 268, 18.10.2003, lk 1,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

8. 32002 L 0054: Nõukogu direktiiv 2002/54/EÜ, 13. juuni 2002, peediseemne turustamise kohta, (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 12,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

8.1. 32003 L 0061: Nõukogu direktiiv 2003/61/EÜ, 18. juuni 2003, (ELT L 165, 3.7.2003, lk 23,

8.2. 32004 L 0117: Nõukogu direktiiv 2004/117/EÜ, 22. detsember 2004, (ELT L 14, 18.1.2005, lk 18,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

9. 32002 L 0055: Nõukogu direktiiv 2002/55/EÜ, 13. juuni 2002, kõõgiviljaseemne turustamise kohta, (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 33,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

9.1. 32003 L 0061: Nõukogu direktiiv 2003/61/EÜ, 18. juuni 2003, (ELT L 165, 3.7.2003, lk 23,

9.2. 32003 R 1829: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1829/2003, 22. september 2003, (ELT L 268, 18.10.2003, lk 1,

9.3. 32004 L 0117: Nõukogu direktiiv 2004/117/EÜ, 22. detsember 2004, (ELT L 14, 18.1.2005, lk 18,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

10. 32002 L 0056: Nõukogu direktiiv 2002/56/EÜ, 13. juuni 2002, seemnekartuli turustamise kohta (EÜT L 193, 20.7.2002, lk 60),

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 10.1. 32003 L 0061: Nõukogu direktiiv 2003/61/EÜ, 18. juuni 2003, (ELT L 165, 3.7.2003, lk 23,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

11. 32002 L 0057: Nõukogu direktiiv 2002/57/EÜ, 13. juuni 2002, õli- ja kiudtaimede seemne turustamise kohta, (ELT L 193, 20.7.2002, lk 74,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 11.1. 32002 L 0068: Nõukogu direktiiv 2002/68/EÜ, 19. juuli 2002, (ELT L 195, 24.7.2002, lk 32,

- 11.2. 32003 L 0061: Nõukogu direktiiv 2003/61/EÜ, 18. juuni 2003, (ELT L 165, 3.7.2003, lk 23,

- 11.3. 32004 L 0117: Nõukogu direktiiv 2004/117/EÜ, 22. detsember 2004, (ELT L 14, 18.1.2005, lk 18,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

12. 32008 L 0072: Nõukogu direktiiv 2008/72/EÜ, 15. juuli 2008, köögiviljade paljundus- ja istutusmaterjali, välja arvatud seemne turustamise kohta, (ELT L 205, 1.8.2008, lk 28,, sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.
13. 32008 L 0090: Nõukogu direktiiv 2008/90/EÜ, 29. september 2008, puuviljade tootmiseks ettenähtud viljapuude paljundusmaterjali ja viljapuude turustamise kohta, (ELT L 267, 8.10.2008, lk 8,, sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

C. Taimekaitsevahendid

14. 32009 R 1107: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1107/2009, 21. oktoober 2009, taimekaitsevahendite turulelaskmise ja nõukogu direktiivide 79/117/EMÜ ja 91/414/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta, (ELT L 309, 24.11.2009, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 14.1. 32013 R 0518: Nõukogu määrus (EL) nr 518/2013, 13. mai 2013, (ELT L 158, 10.6.2013, lk 72,
- 14.2. 32017 R 0625: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/625, 15. märts 2017, (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1,
- 14.3. 32019 R 1009: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1009, 5. juuni 2019, (ELT L 170, 25.6.2019, lk 1,

14.4. 32019 R 1381: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1381,
20. juuni 2019, (ELT L 231, 6.9.2019, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks
2024.

Käesoleva protokolliga kohaldamisel käsitatakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

I lisas kuulub Šveits piirkonda „B-tsoon – keskosa“.

15. 32009 L 0128: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/128/EÜ, 21. oktoober 2009,
millega kehtestatakse ühenduse tegevusraamistik pestitsiidide säästva kasutamise
saavutamiseks, (ELT L 309, 24.11.2009, lk 71,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

15.1. 32019 R 1243: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1243,
20. juuni 2019, (ELT L 198, 25.7.2019, lk 241,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks
2024.

D. Taimetervis

16. 32016 R 2031: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/2031, 26. oktoober 2016, mis käsitleb taimekahjustajatevastaseid kaitsemeetmeid, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruseid (EL) nr 228/2013, (EL) nr 652/2014 ja (EL) nr 1143/2014 ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 69/464/EMÜ, 74/647/EMÜ, 93/85/EMÜ, 98/57/EÜ, 2000/29/EÜ, 2006/91/EÜ ja 2007/33/EÜ, (ELT L 317, 23.11.2016, lk 4,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 16.1. 32017 R 0625: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/625, 15. märts 2017, (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1,

- 16.2. 32024 R 3115: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2024/3115, 27. november 2024, (ELT L, 2024/3115, 16.12.2024,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

Käesoleva protokolliga kohaldamisel käsitatakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

- a) artikli 45 lõikes 1 võib teabematerjaliks kasutada lisaks liidu lipule või selle asemel Šveitsi lipu või vapi kujutist;

- b) VII lisas võib taimepassil liidu lipu asemel kasutada Šveitsi vapi kujutist;
- c) VIII lisas võib fütosanitaarsertifikaatidel, reekspordi fütosanitaarsertifikaadil ja ekspordieelsel sertifikaadil liidu lipu asemel kasutada Šveitsi vapi kujutist. Sertifikaadid antakse välja Šveitsi nimel ja vajaduse korral asendatakse täheühend „EU“ täheühendiga „CH“.
- d) viiteid nõukogu määrusele (EMÜ) nr 2658/87 käsitatakse Šveitsi puhul viidetena asjakohastele siseriiklikele õigusaktidele.

E. Sööt

17. 32002 L 0032: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/32/EÜ, 7. mai 2002, loomatoidus leiduvate soovimatute ainete kohta, (EÜT L 140, 30.5.2002, lk 10,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 17.1. 32009 R 0219: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 219/2009, 11. märts 2009, (ELT L 87, 31.3.2009, lk 109,

- 17.2. 32019 R 1243: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1243, 20. juuni 2019, (ELT L 198, 25.7.2019, lk 241,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

18. 32003 R 1831: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 2065/2003, 10. november 2003, loomasöötades kasutatavate söödalisandite kohtare, (ELT L 268, 18.10.2003, lk 29,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

18.1. 32009 R 0596: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 596/2009, 18. juuni 2009, (ELT L 188, 18.7.2009, lk 14,

18.2. 32009 R 0767: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 767/2009, 13. juuli 2009, (ELT L 229, 1.9.2009, lk 1,

18.3. 32019 R 1243: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1243, 20. juuni 2019, (ELT L 198, 25.7.2019, lk 241,

18.4. 32019 R 1381: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1381, 20. juuni 2019, (ELT L 231, 6.9.2019, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

19. 32005 R 0183: Euroopa Parlamendi ja Nõukogu määrus (EÜ) nr 183/2005, 12. jaanuar 2005, millega kehtestatakse söödahügieeni nõuded, (ELT L 35, 8.2.2005, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

19.1. 32009 R 0219: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 219/2009, 11. märts 2009, (ELT L 87, 31.3.2009, lk 109,

19.2. 32019 R 0004: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/4, 11. detsember 2018, (ELT L 4, 7.1.2019, lk 1,

19.3. 32019 R 1243: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1243, 20. juuni 2019, (ELT L 198, 25.7.2019, lk 241,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

20. 32009 R 0767: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 767/2009, 13. juuli 2009, sööda turuleviimise ja kasutamise kohta, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1831/2003 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiivid 79/373/EMÜ, 82/471/EMÜ, 83/228/EMÜ, 93/74/EMÜ, 93/113/EÜ ja 96/25/EÜ, komisjoni direktiiv 80/511/EMÜ ning komisjoni otsus 2004/217/EÜ, (ELT L 229, 1.9.2009, lk 1., sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

Käesoleva protokolli kohaldamisel käsitatakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

Šveits võib lisaks määruse (EÜ) nr 767/2009 III lisas sätestatule jätkuvalt kohaldada Šveitsi õiguse sätteid, millega nähakse ette piirangud toiduloomade puhul kasutatavatest *Cannabis* sp. sortidest saadud söödamaterjalile.

F. Tõuaretus – Loomakasvatus

21. 31990 L 0428: Nõukogu direktiiv 90/428/EMÜ, 26. juuni 1990, võistlushobustega kauplemise ja võistlustel osalemise tingimuste kohta, (EÜT L 224, 18.8.1990, lk 60,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 21.1. 32008 L 0073: Nõukogu direktiiv 2008/73/EÜ, 15. juuli 2008, (ELT L 219, 14.8.2008, lk 40,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

22. 32016 R 1012: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/1012, 8. juuni 2016, tõupuhaste aretusloomade, ristandaretussigade ja nende aretusmaterjali aretuse, turustamise ning nende liitu sissetoomise suhtes kehtivate zootehniliste ja genealoogiliste tingimuste kohta, millega muudetakse määrust (EL) nr 652/2014, nõukogu direktiive 89/608/EMÜ ja 90/425/EMÜ ning tunnistatakse kehtetuks teatavad õigusaktid tõuaretuse valdkonnas (tõuaretuse määrus), (ELT L 171, 29.6.2016, lk 66,, sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

G. Loomatervis, zoonooside kontroll

23. 32016 R 0429: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/429, 9. märts 2016, loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus), (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 23.1. 32017 R 0625: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/625, 15. märts 2017, (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

Käesoleva protokolli kohaldamisel käsitatakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

Artikli 49 lõike 1 kohaselt kohustub Šveits kandma selle sätte alusel Šveitsi tarnitud antigeeni, vaktsiini ja diagnostikareaktiivi transpordi- ja asenduskulud.

24. 32013 R 0576: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 576/2013, 12. juuni 2013, lemmikloomade mittekaubandusliku liikumise kohta, millega tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 998/2003, (ELT L 178, 28.6.2013, lk 1., sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

25. 32001 R 0999: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 999/2001, 22. mai 2001, millega sätestatakse teatavate transmissiivsete spongioossete entsefalopaatiade vältimise, kontrolli ja likvideerimise eeskirjad, (EÜT L 147, 31.5.2001, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 25.1. 32003 R 1128: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1128/2003, 16. juuni 2003 (ELT L 160, 28.6.2003, lk 1),

- 25.2. 32005 R 0932: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 932/2005, 8. juuni 2005 (ELT L 163, 23.6.2005, lk 1),

- 25.3. 32006 R 1923: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1923/2006, 18. detsember 2006 (ELT L 404, 30.12.2006, lk 1),

- 25.4. 32009 R 0220: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 220/2009, 11. märts 2009 (ELT L 87, 31.3.2009, lk 155),

- 25.5. 32013 R 0517: Nõukogu määrus (EL) nr 517/2013, 13. mai 2013 (ELT L 158, 10.6.2013, lk 1),

- 25.6. 32017 R 0625: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/625, 15. märts 2017 (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1),

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

26. 32003 R 2160: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 2160/2003, 17. november 2003, salmonella ja teiste konkreetsete toidupõhiste zoonootilise toimega mõjurite kontrolli kohta, (ELT L 325, 12.12.2003, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 26.1. 32009 R 0596: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 596/2009, 18. juuni 2009 (ELT L 188, 18.7.2009, lk 14),

- 26.2. 32013 R 0517: Nõukogu määrus (EL) nr 517/2013, 13. mai 2013 (ELT L 158, 10.6.2013, lk 1),

- 26.3. 32016 R 0429: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/429, 9. märts 2016 (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1),

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

27. 32003 L 0099: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/99/EÜ, 17. november 2003, zoonooside ja zoonootilise toimega mõjurite seire kohta, millega muudetakse nõukogu otsust 90/424/EMÜ ja tühistatakse nõukogu direktiiv 92/117/EMÜ, (ELT L 325, 12.12.2003, lk 31,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 27.1. 32006 L 0104: Nõukogu direktiiv 2006/104/EÜ, 20. november 2006, (ELT L 363, 20.12.2006, lk 352,

27.2. 32009 R 0219: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 219/2009, 11. märts 2009, (ELT L 87, 31.3.2009, lk 109,

27.3. 32013 L 0020: Nõukogu direktiiv 2013/20/EL, 13. mai 2013, (ELT L 158, 10.6.2013, lk 234,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

H. Toit – üldine

28. 32002 R 0178: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 178/2002, 28. jaanuar 2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1),

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

28.1. 32003 R 1642: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1642/2003, 22. juuli 2003, (ELT L 245, 29.9.2003, lk 4,

28.2. 32009 R 0596: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 596/2009, 18. juuni 2009, (ELT L 188, 18.7.2009, lk 14,

28.3. 32017 R 0745: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/745, 5. aprill 2017, (ELT L 117, 5.5.2017, lk 1,

28.4. 32019 R 1243: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1243, 20. juuni 2019, (ELT L 198, 25.7.2019, lk 241,

28.5. 32019 R 1381: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1381, 20. juuni 2019, (ELT L 231, 6.9.2019, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

Käesoleva protokoli kohaldamisel käsitatakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

- a) Šveits osaleb Euroopa Toiduohutusameti (edaspidi „amet“) töös;
- b) Šveits toetab rahaliselt punktis a osutatud tegevust vastavalt käesoleva protokoli artiklile 9 ja käesoleva protokoli II lisale;
- c) Šveits osaleb täiel määral ameti juhatuses ja selle nõuandvas kogus ning tal on selles samad õigused ja kohustused kui liidu liikmesriikidel, välja arvatud hääleõigus;
- d) Šveitsi valitud ja määratud eksperdid osalevad täiel määral teaduskomiteedes ja teaduskomisjonides ning neil on seal kooskõlas kohaldatava õigusraamistikuga samad õigused ja kohustused nagu kõigil teistel osalevatel ekspertidel;

- e) Šveits võib määrata ameti tegevusvaldkondades tegutsevad pädevad organisatsioonid, kes võivad ametit abistada;
- f) erandina Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimuste¹ artikli 12 lõike 2 punktist a võib amet oma otsusega värvata lepinguliste töötajatena Šveitsi täieõiguslikke kodanikke. Amet võib nõustuda ekspertide lähetamisega Šveitsi poolt;
- g) Šveits annab ametile ja selle töötajatele oma ameti heaks täidetavate ametiülesannete raames 2. liites sätestatud privileegid ja immunitetid, mis põhinevad protokolli (nr 7) artiklitel 1–6, 10–15, 17 ja 18. Viited kõnealuse protokolli vastavatele artiklitele on teavitamise eesmärgil esitatud sulgudes;
- h) Šveits osaleb täiel määral ameti hallatavates võrgustikes ning tal on nendes samad õigused ja kohustused kui liidu liikmesriikidel.

I. Toit – hügieen

- 29. 31989 L 0108: Nõukogu direktiiv 89/108/EMÜ, 21. detsember 1988, kiirkülmutatud toiduaineid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, (EÜT L 40, 11.2.1989, lk 34,

¹ Määrus nr 31/EMÜ, 11/Euratom, milles sätestatakse Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused (EÜT 45, 14.6.1962, lk 1385), sealhulgas kõik edaspidised muudatused.

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

29.1. 32003 R 1882: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1882/2003, 29. september 2003, (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1,

29.2. 32006 L 0107: Nõukogu direktiiv 2006/107/EÜ, 20. november 2006, (ELT L 363, 20.12.2006, lk 411,

29.3. 32008 R 1137: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1137/2008, 22. oktoober 2008, (ELT L 311, 21.11.2008, lk 1,

29.4. 32013 L 0020: Nõukogu direktiiv 2013/20/EL, 13. mai 2013, (ELT L 158, 10.6.2013, lk 234,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

30. 32004 R 0852: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 852/2004, 29. aprill 2004, toiduainete hügieeni kohta, (ELT L 139, 30.4.2004, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

30.1. 32009 R 0219: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 219/2009, 11. märts 2009, (ELT L 87, 31.3.2009, lk 109,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

31. 32004 R 0853: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 853/2004, 29. aprill 2004, millega sätestatakse loomset päritolu toidu hügieeni erieeskirjad, (ELT L 139, 30.4.2004, lk 55,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

31.1. 32009 R 0219: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 219/2009, 11. märts 2009, (ELT L 87, 31.3.2009, lk 109,

31.2. 32013 R 0517: Nõukogu määrus (EL) nr 517/2013, 13. mai 2013, (ELT L 158, 10.6.2013, lk 1,

31.3. 32019 R 1243: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1243, 20. juuni 2019, (ELT L 198, 25.7.2019, lk 241,

31.4. 32021 R 1756: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2021/1756, 6. oktoober 2021, (ELT L 357, 8.10.2021, lk 27,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

J. Toit – koostisosad, jäägid, turustamisstandardid

32. 32002 L 0046: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2002/46/EÜ, 10. juuni 2002, toidulisandeid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, (EÜT L 183, 12.7.2002, lk 51,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

32.1. 32008 R 1137: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1137/2008, 22. oktoober 2008, (ELT L 311, 21.11.2008, lk 1,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

33. 32003 R 2065: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 2065/2003, 10. november 2003, loomasöötades kasutatavate söödalisandite kohta, (ELT L 309, 26.11.2003, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

33.1. 32009 R 0596: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 596/2009, 18. juuni 2009, (ELT L 188, 18.7.2009, lk 14,

33.2. 32019 R 1243: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1243, 20. juuni 2019, (ELT L 198, 25.7.2019, lk 241,

33.3. 32019 R 1381: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1381, 20. juuni 2019, (ELT L 231, 6.9.2019, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

34. 32006 R 1925: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1925/2006, 20. detsember 2006, vitamiinide, mineraaltoitainete ja teatud muude ainete toidule lisamise kohta, (ELT L 404, 30.12.2006, lk 26,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 34.1. 32008 R 0108: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 108/2008, 15. jaanuar 2008, (ELT L 39, 13.2.2008, lk 11,

- 34.2. 32011 R 1169: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1169/2011, 25. oktoober 2011, (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

35. 32008 R 1331: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1331/2008, 16. detsember 2008, millega kehtestatakse toidu lisaainete, toiduensüümide ning toidu lõhna- ja maitseainete lubade andmise ühtne menetlus, (ELT L 354, 31.12.2008, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 35.1. 32019 R 1381: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1381, 20. juuni 2019, (ELT L 231, 6.9.2019, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

36. 32008 R 1332: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1332/2008, 16. detsember 2008, mis käsitleb toiduensüüme ning millega muudetakse nõukogu direktiivi 83/417/EMÜ, nõukogu määrust (EÜ) nr 1493/1999, direktiivi 2000/13/EÜ, nõukogu direktiivi 2001/112/EÜ ja määrust (EÜ) nr 258/97, (ELT L 354, 31.12.2008, lk 7., sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.
37. 32008 R 1333: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1333/2008, 16. detsember 2008, toidu lisaainete kohta, (ELT L 354, 31.12.2008, lk 16., sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.
38. 32008 R 1334: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1334/2008, 16. detsember 2008, mis käsitleb toiduainetes kasutatavaid lõhna- ja maitseaineid ning teatavaid lõhna- ja maitseomadustega toidu koostisosi ning millega muudetakse nõukogu määrust (EMÜ) nr 1601/91, määrusi (EÜ) nr 2232/96 ja (EÜ) nr 110/2008 ning direktiivi 2000/13/EÜ, (ELT L 354, 31.12.2008, lk 34,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

38.1. 32011 R 1169: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1169/2011, 25. oktoober 2011, (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18,

38.2. 32014 R 0251: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 251/2014, 26. veebruar 2014, (ELT L 84, 20.3.2014, lk 14,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

39. 32013 R 0609: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 609/2013, 12. juuni 2013, imikute ja väikelaste toidu, meditsiinilisel näidustusel kasutamiseks ettenähtud toidu ning kehakaalu alandamiseks ettenähtud päevase toidu asendajate kohta, millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 92/52/EMÜ, komisjoni direktiivid 96/8/EÜ, 1999/21/EÜ, 2006/125/EÜ ja 2006/141/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/39/EÜ ning komisjoni määrused (EÜ) nr 41/2009 ja (EÜ) nr 953/2009, (ELT L 181, 29.6.2013, lk 35,, sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.
40. 32015 L 2203: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv (EL) 2015/2203, 25. november 2015, teatavaid inimestele toiduks ettenähtud kaseiine ja kaseinaate käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise ja nõukogu direktiivi 83/417/EMÜ kehtetuks tunnistamise kohta, (ELT L 314, 1.12.2015, lk 1,, sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.
41. 32015 R 2283: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/2283, 25. november 2015, mis käsitleb uuendtoitu, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EL) nr 1169/2011 ning tunnistatakse kehtetuks Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 258/97 ja komisjoni määrus (EÜ) nr 1852/2001, (ELT L 327, 11.12.2015, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 41.1. 32019 R 1381: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1381, 20. juuni 2019, (ELT L 231, 6.9.2019, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

K. Toit – pestitsiidide ja veterinaarravimite jäägid ning saasteained

42. 31993 R 0315: Nõukogu määrus (EMÜ) nr 315/93, 8. veebruar 1993, milles sätestatakse ühenduse menetlused toidus sisalduvate saasteainete suhtes, (EÜT L 37, 13.2.1993, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 42.1. 32003 R 1882: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1882/2003, 29. september 2003, (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1,

- 42.2. 32009 R 0596: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 596/2009, 18. juuni 2009, (ELT L 188, 18.7.2009, lk 14

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

43. 32005 R 0396: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 396/2005, 23.veebruar 2005, taimses ja loomses toidus ja söödas või nende pinnal esinevate pestitsiidide jääkide piirnormide ja nõukogu direktiivi 91/414/EMÜ muutmise kohta, (ELT L 70, 16.3.2005, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 43.1. 32008 R 0299: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 299/2008, 11. märts 2008, (ELT L 97, 9.4.2008, lk 67,

43.2. 32017 R 0625: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/625, 15. märts 2017, (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

44. 32009 R 0470: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 470/2009, 6. mai 2009, milles sätestatakse ühenduse menetlused farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnormide kehtestamiseks loomsetes toiduainetes ning millega tunnistatakse kehtetuks nõukogu määrus (EMÜ) nr 2377/90 ning muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi 2001/82/EÜ ja Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 726/2004, (ELT L 152, 16.6.2009, lk 11,, sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

Käesoleva protokolliga kohaldamisel käsitatakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

- a) käesoleva protokolliga kohaldamisel ei kohaldata artikleid 3, 9, 10, 11, 13, 15, 17, 25 ja 27 Šveitsi suhtes.
- b) Šveits ei osale veterinaaravimite alalises komitees ega veterinaaravimite eksperdirühmades.

Šveits ei osale loomsetes toiduainetes sisalduvate farmakoloogiliste toimeainete jääkide piirnormide kehtestamist käsitlevate eelnõude ja ettepanekute ettevalmistamises, kui see toimub veterinaaravimitega seotud menetlustes, ning Šveitsi ekspertidega nendes küsimustes ei konsulteerita.

L. Toiduga kokkupuutuv materjal

45. 32004 R 1935: Euroopa parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1935/2004, 27. oktoober 2004, toiduga kokkupuutumiseks ettenähtud materjalide ja esemete kohta, millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 80/590/EMÜ ja 89/109/EMÜ, (ELT L 338, 13.11.2004, lk 4,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

45.1. 32009 R 0596: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 596/2009, 18. juuni 2009, (ELT L 188, 18.7.2009, lk 14,

45.2. 32019 R 1381: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1381, 20. juuni 2019, (ELT L 231, 6.9.2019, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

46. 31984 L 0500: Nõukogu direktiiv 84/500/EMÜ, 15. oktoober 1984, toiduainetega kokkupuutumiseks ettenähtud keraamikatooteid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, (EÜT L 277, 20.10.1984, lk 12,, sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

M. Toidu märgistamine, toidu esitamine ja reklaam ning selle kohta esitatavad toitumis- või tervisealased väited

47. 32000 R 1760: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1760/2000, 17. juuli 2000, veiste identifitseerimise ja registreerimise süsteemi loomise, veiseliha ja veiselihatoodete märgistamise ning nõukogu määruse (EÜ) nr 820/97 kehtetuks tunnistamise kohta, (EÜT L 204, 11.8.2000, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 47.1. 32013 R 0517: Nõukogu määrus (EL) nr 517/2013, 13. mai 2013, (ELT L 158, 10.6.2013, lk 1,

- 47.2. 32014 R 0653: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 653/2014, 15. mai 2014, (EÜT L 189, 27.6.2014, lk 33,

- 47.3. 32016 R 0429: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2016/429, 9. märts 2016, loomataudide kohta, millega muudetakse teatavaid loomatervise valdkonna õigusakte või tunnistatakse need kehtetuks (loomatervise määrus), (ELT L 84, 31.3.2016, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

48. 32006 R 1924: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1924/2006, 20. detsember 2006, toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta, (ELT L 404, 30.12.2006, lk 9,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

48.1. 32008 R 0107: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 107/2008, 15. jaanuar 2008, (EÜT L 39, 13.2.2008, lk 8,

48.2. 32008 R 0109: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 109/2008, 15. jaanuar 2008, millega muudetakse määrust (EÜ) nr 1924/2006 toidu kohta esitatavate toitumis- ja tervisealaste väidete kohta, (ELT L 39, 13.2.2008, lk 14,

48.3. 32011 R 1169: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1169/2011, 25. oktoober 2011, (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

49. 32011 R 1169: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) nr 1169/2011, 25. oktoober 2011, milles käsitletakse toidualase teabe esitamist tarbijatele ning millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrusi (EÜ) nr 1924/2006 ja (EÜ) nr 1925/2006 ning tunnistatakse kehtetuks komisjoni direktiiv 87/250/EMÜ, nõukogu direktiiv 90/496/EMÜ, komisjoni direktiiv 1999/10/EÜ, Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2000/13/EÜ, komisjoni direktiivid 2002/67/EÜ ja 2008/5/EÜ ning komisjoni määrus (EÜ) nr 608/2004, (ELT L 304, 22.11.2011, lk 18,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

49.1. 32015 R 2283: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2015/2283, 25. november 2015, (ELT L 327, 11.12.2015, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

Käesoleva protokolli kohaldamisel käsitatakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

- a) Šveits võib jätkuvalt kohaldada Šveitsi õiguse sätteid, millega nõutakse kohustuslikku märget päritoluriigi või lähtekoha kohta ning sätestatakse, et liidust pärit toodete puhul:
 - aktsepteeritakse tootjariigina märget „EU“ ning
 - toidukäitleja nime või ärinime ja aadressi esitamisel on tootjariigi kehtestatud kohustuslik märgistamisnõue täidetud;
- b) Šveits võib jätkata oma õigusaktide nende sätete kohaldamist, millega nõutakse märget allergeenide tahtmatu sisalduse kohta toidus.

50. 32011 L 0091: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2011/91/EL, 13. detsember 2011, toidupartiide tähistamise ja märgistamise kohta, (ELT L 334, 16.12.2011, lk 1.

N. Toit – muu

51. 31999 L 0002: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 1999/2/EÜ, 22. veebruar 1999, ioniseeriva kiirgusega töödeldud toitu ja toidu koostisosasid käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, (EÜT L 66, 13.3.1999, lk 16,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

51.1. 32003 R 1882: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1882/2003, 29. september 2003, (ELT L 284, 31.10.2003, lk 1,

51.2. 32008 R 1137: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1137/2008, 22. oktoober 2008, (ELT L 311, 21.11.2008, lk 1,

sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

52. 31999 L 0003: Euroopa Parlamendi ja Nõukogu direktiiv 1999/3/EÜ, 22. veebruar 1999, ioniseeriva kiirgusega töödeldud toidu ja toidu koostisosade ühenduse loetelu kehtestamise kohta, (EÜT L 66, 13.3.1999, lk 24.

53. 32009 L 0032: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/32/EÜ, 23. aprill 2009, toiduainete ja toidu koostisosade tootmisel kasutatavaid ekstrahente käsitlevate liikmesriikide õigusaktide ühtlustamise kohta, (ELT L 141, 6.6.2009, lk 31,, sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

54. 32009 L 0054: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2009/54/EÜ, 18. juuni 2009, loodusliku mineraalvee kasutamise ja turustamise kohta, (ELT L 164, 26.6.2009, lk 45,, sealhulgas selle direktiivi alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

55. 32016 R 0052: Nõukogu määrus (Euratom) 2016/52, 15. jaanuar 2016, millega kehtestatakse toidu ja sööda radioaktiivse saastatuse lubatud piirmäärad tuumaavarii või muu kiirgusliku avariilukorra puhul ning tunnistatakse kehtetuks määrus (Euratom) nr 3954/87 ja komisjoni määrused (Euratom) nr 944/89 ja (Euratom) nr 770/90, (ELT L 13, 20.1.2016, lk 2,, sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

O. Geneetiliselt muundatud organismid

Käesoleva protokolli artikli 7 lõike 1 punkti a esimeses taandes osutatud piirmäär on sätestatud Euroopa Parlamendi ja nõukogu 22. septembri 2003. aasta määruse (EÜ) nr 1829/2003 (geneetiliselt muundatud toidu ja sööda kohta) artikli 12 lõikes 2 ja artikli 24 lõikes 2, (ELT L 268, 18.10.2003, lk 1.

Käesoleva protokolli artikli 7 lõike 1 punkti a teises taandes nimetatud geneetiliselt muundatud organismidest toodetud sööt on lubatud vastavalt määruse (EÜ) nr 1829/2003 artiklile 19.

P. Loomade heaolu

56. 32005 R 0001: Nõukogu määrus (EÜ) nr 1/2005, 22. detsember 2004 mis käsitleb loomade kaitset vedamise ja sellega seonduvate toimingute ajal ning millega muudetakse direktiive 64/432/EMÜ ja 93/119/EÜ ning määrust (EÜ) nr 1255/97, (ELT L 3, 5.1.2005, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 56.1. 32017 R 0625: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/625, 15. märts 2017, (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

Käesoleva protokolli kohaldamisel käsitatakse selle määruse sätteid järgmistes kohandustes:

artikli 1 lõikele 3 lisatakse järgmine lause:

„Šveits võib jätkata oma õigusaktide nende sätete kohaldamist, mis käsitlevad loomade vedu Šveitsis, sealhulgas veiste, lammaste, kitsede, sigade, hobuste või kodulindude transiitvedu tapmiseks, ning juhul, kui selline transiit on Šveitsis lubatud ainult raudtee- või õhuteed pidi.“

57. 32009 R 1099: Nõukogu 24. septembri 2009. aasta määrus (EÜ) nr 1099/2009 loomade kaitse kohta surmamisel, (ELT L 303, 18.11.2009, lk 1,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

- 57.1. 32017 R 0625: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/625, 15. märts 2017, (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

Q. Loomsed kõrvalsaadused

58. 32009 R 1069: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 1069/2009, 21. oktoober 2009, milles sätestatakse muuks otstarbeks kui inimtoiduks ettenähtud loomsete kõrvalsaaduste ja nendest saadud toodete tervise-eeskirjad ning tunnistatakse kehtetuks määrus (EÜ) nr 1774/2002 (loomsete kõrvalsaaduste määrus), (ELT L 300, 14.11.2009, lk 1, muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

58.1. 32010 L 0063: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2010/63/EL, 22. september 2010, (ELT L 276, 20.10.2010, lk 33,

58.2. 32013 R 1385: Nõukogu määrus (EL) nr 1385/2013, 17. detsember 2013, (ELT L 354, 28.12.2013, lk 86,

58.3. 32017 R 0625: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/625, 15. märts 2017, (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1,

58.4. 32019 R 1009: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2019/1009, 5. juuni 2019, (ELT L 170, 25.6.2019, lk 1,

sealhulgas selle määruse alusel vastu võetud õigusaktid, mis inkorporeeriti 31. detsembriks 2024.

R. Sanitaar- ja fütosanitaarküsimused – Muu

59. 31996 L 0022: Nõukogu direktiiv 96/22/EÜ, 29. aprill 1996, mis käsitleb teatavate hormonaalse või türostaatilise toimega ainete ja beetaagonistide kasutamise keelamist loomakasvatustes ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiivid 81/602/EMÜ, 88/146/EMÜ ja 88/299/EMÜ, (EÜT L 125, 23.5.1996, lk 3,

muudetud järgmis(t)e õigusakti(de)ga:

59.1. 32003 L 0074: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2003/74/EÜ, 22. september 2003, (ELT L 262, 14.10.2003, lk 17,

59.2. 32008 L 0097: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiiv 2008/97/EÜ, 19. november 2008, (ELT L 318, 28.11.2008, lk 9.

Käesoleva protokolliga kohaldamisel käsitletakse selle direktiivi sätteid järgmistes kohandustes:

artikli 11 lõike 2 punkti b ei kohaldata Šveitsi suhtes ega Šveitsis.

S. Antimikroobikumiresistentsus

60. 32019 R 0006: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/6, 11. detsember 2018, mis käsitleb veterinaarravimeid ning millega tunnistatakse kehtetuks direktiiv 2001/82/EÜ, artikkel 107 (v. a lõige 6) ja artikkel 118, (ELT L 4, 7.1.2019, lk 43) koostoimes artikli 37 lõikega 5, sealhulgas nende sätete alusel vastu võetud õigusaktid, mis on integreeritud 31. detsembriks 2024.

Käesoleva protokolliga kohaldamisel käsitletakse artikli 107 lõiget 5 järgmistes kohandustes:

- a) ravimeid, mis sisaldavad antimikroobikume või antimikroobikumide rühmi, mis on ette nähtud teatavate nakkuste raviks inimestel kooskõlas komisjoni rakendusmäärusega (EL) 2022/1255 ((ELT L 191, 20.7.2022, lk 58), ei tohi kasutada loomadel;
- b) määruse (EL) 2019/6 artikli 107 lõike 6 alusel vastu võetud õigusakte ei käsitata viidetena määruse (EL) 2019/6 artiklile 107.
- c) Šveits ja Šveitsi eksperdid ei osale veterinaarravimite alalises komitees ega veterinaarravimite eksperdirühmades. Šveits ei osale veterinaarravimite tootmist, turuleviimist ja kasutamist käsitlevate ettepanekute ja eelnõude ettevalmistamisel ning Šveitsi ekspertidega nendes küsimustes ei konsulteerita.

61. 32019 R 0004: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2019/4, 11. detsember 2018, mis käsitleb ravimsööda tootmist, turuleviimist ja kasutamist, millega muudetakse Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrust (EÜ) nr 1831/2003 ning tunnistatakse kehtetuks nõukogu direktiiv 90/167/EMÜ, artikli 17 lõige 3, (ELT L 4, 7.1.2019, lk 1.
-

PROTOKOLLI (MILLEGA LUUAKSE ÜHINE TOIDUOHUTUSE ALA) ARTIKLI 9
KOHALDAMINE

ARTIKKEL 1

Loetelu sellistest liidu ametite tegevustest, teabesüsteemidest ja muudest tegevustest, mida Šveits rahaliselt toetab

Šveits toetab rahaliselt:

a) järgmisi ameteid:

- määrusega (EÜ) nr 178/2002¹ loodud Euroopa Toiduohutusamet.

¹ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 178/2002, 28. jaanuar 2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused, (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1.

b) järgmisi teabesüsteeme:

- komisjoni direktiiviga 94/3/EÜ¹, 21. jaanuar 1994, loodud EUROPHYTi portaal (EUROPHYTPORTAL);
- määrusega (EÜ) nr 178/2002² loodud toidu- ja söödaalase kiirhoiatussüsteem;
- Määrusega (EL) 2017/625³ loodud Euroopa Komisjoni sanitaar- ja fütosanitaarsertifikaatide veebiplatvorm (TRACES);
- Määrusega (EL) 2020/2002⁴ loodud ELi loomahaiguste infosüsteem.

¹ Komisjoni direktiiv 94/3/EÜ, 21. jaanuar 1994, millega sätestatakse menetlus kolmandatest riikidest pärinevate taimetervist otseselt ohustavate saadetiste või kahjulike organismide kinnipidamisest teavitamise kohta, (EÜT L 32, 5.2.1994, lk 37).

² Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EÜ) nr 178/2002, 28. jaanuar 2002, millega sätestatakse toidualaste õigusnormide üldised põhimõtted ja nõuded, asutatakse Euroopa Toiduohutusamet ja kehtestatakse toidu ohutusega seotud menetlused, (EÜT L 31, 1.2.2002, lk 1).

³ Euroopa Parlamendi ja nõukogu määrus (EL) 2017/625, 15. märts 2017, mis käsitleb ametlikku kontrolli ja muid ametlikke toiminguid, mida tehakse eesmärgiga tagada toidu- ja söödaalaste õigusnormide ning loomatervise ja loomade heaolu, taimetervise- ja taimekaitsevahendite alaste õigusnormide kohaldamine, (ELT L 95, 7.4.2017, lk 1).

⁴ Komisjoni rakendusmäärus (EL) 2020/2002, 7. detsember 2020, millega kehtestatakse eeskirjad Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse (EL) 2016/429 kohaldamiseks seoses liidusisese loetellu kantud taudidest teavitamise ja neid käsitleva liidu aruandlusega, liidu seireprogrammide ja likvideerimisprogrammide esitamise ja neid käsitleva aruandluse ning taudivaba staatuse tunnustamise taotlemise vormingu ja korraga ning elektroonilise teabesüsteemiga, (ELT L 412, 8.12.2020, lk 1).

c) muud tegevused:

ei ole.

ARTIKKEL 2

Maksetingimused

1. Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe (millega luuakse ühine toiduohutusala) protokolli (edaspidi „protokoll“) artikli 9 kohased maksed tehakse vastavalt käesolevale artiklile.
2. Eelarveaasta rahastamisnõude esitamisel edastab komisjon Šveitsile järgmise teabe:
 - a) tegevustoetuse summa ning
 - b) osalustasu suurus.

3. Komisjon edastab Šveitsile võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt iga eelarveaasta 16. aprillil Šveitsi osalemise kohta järgmise teabe:
- a) iga liidu ameti puhul asjaomase aasta kohta liidu eelarves ette nähtud kulukohustuste assigneeringute summad eelarveridadel, millelt kaetakse Šveitsi osalemine kooskõlas artikliga 1, võttes iga ameti puhul arvesse artiklis 1 määratletud kohandatud tegevustoetust, ning kulukohustuste assigneeringute summad seoses liidu asjaomase aasta heakskiidetud eelarvega infosüsteemide ja muude tegevuste jaoks;
 - b) protokolli artikli 9 lõikes 7 osutatud osalustasu suurus ning
 - c) ametite puhul aasta N+1 eelarvelised kulukohustused, mis on võetud kulukohustuste assigneeringute suhtes, mis on heaks kiidetud aastal N liidu eelarve alusel ja mis on kantud aasta N asjaomastele liidu toetuse eelarveridadele.
4. Komisjon esitab oma eelarveprojekti põhjal hinnangu lõike 3 punktides a ja b nimetatud teabe kohta võimalikult kiiresti, kuid hiljemalt eelarveaasta 1. septembriks.
5. Komisjon esitab Šveitsile hiljemalt iga eelarveaasta 16. aprillil, ja kui see on asjaomase ameti, infosüsteemi või muu tegevuse suhtes kohaldatav, kõige varem 22. oktoobril ja hiljemalt 31. oktoobril rahastamismõnede, mis vastab summale, mille Šveits peab käesoleva lepingu alusel maksma rahalise panusena iga liidu ameti, infosüsteemi või muu tegevuse eest, milles ta osaleb.

6. Lõikes 5 osutatud rahastamisinõue jaotatakse osamakseteks järgmiselt:

- a) iga-aastane esimene osamakse, mis on seotud 16. aprilliks esitatava rahastamisinõudega, vastab summale, mis võrdub lõikes 4 osutatud ameti, infosüsteemi või muu tegevuse aastase rahalise toetuse hinnangulise summaga;

Šveits tasub rahastamisinõudes märgitud summa hiljemalt 60 päeva pärast rahastamisinõude esitamist.

- b) vajaduse korral aasta teine osamakse, mis on seotud rahastamisinõudega, mis esitatakse kõige varem 22. oktoobril ja hiljemalt 31. oktoobril, vastab erinevusele lõikes 4 osutatud summa ja lõikes 5 osutatud summa vahel, juhul kui lõikes 5 osutatud summa on suurem.

Šveits tasub rahastamisinõudes märgitud summa hiljemalt 21. detsembriks.

Šveits võib iga rahastamisinõude puhul teha eraldi makseid iga asutuse, infosüsteemi või muu tegevuse kohta.

7. Protokolli esimesel rakendusaastal esitab komisjon üheainsa rahastamisinõude 90 päeva jooksul alates protokolli jõustumisest.

Šveits tasub rahastamisinõudes märgitud summa hiljemalt 60 päeva pärast rahastamisinõude esitamist.

8. Rahalise toetuse tasumisega viivitamise korral peab Šveits maksma tasumata summa pealt viivist alates maksetähtpäevast kuni päevani, mil kogu summa on tasutud.

Intressimäär summadelt, mis kuuluvad tasumisele, kuid on maksetähtpäevaks tasumata, on intressimäär, mida Euroopa Keskpank kasutab oma põhiliste refinantseerimistehingute puhul ja mis on avaldatud maksetähtpäeva kuu esimesel päeval *Euroopa Liidu Teataja* C-seerias, või 0 %, olenevalt sellest, kumb on suurem, pluss 3,5 protsendipunkti.

ARTIKKEL 3

Liidu ametitele ettenähtud Šveitsi rahalise toetuse kohandamine, võttes arvesse kohaldamist

Šveitsi rahalist toetust liidu ametitele kohandatakse aastal N+1, mil esialgset tegevustoetust suurendatakse või vähendatakse esialgse tegevustoetuse ja kohandatud toetuse vahe võrra, mis arvutatakse, kohaldades aasta N panustamispõhimõtet eelarveliste kulukohustuste summa suhtes, mis on võetud seoses aastal N heaks kiidetud kulukohustuste assigneeringutega asjaomastel liidu toetuse eelarveridadel. Vajaduse korral võetakse vahe puhul iga ameti osas arvesse artiklis 1 määratletud protsentuaalselt kohandatud tegevustoetust.

ARTIKKEL 4

Üleminekukord

Kui protokollil jõustumise kuupäev ei ole 1. jaanuar, kohaldatakse käesolevat artiklit erandina artiklist 2.

Protokollil rakendamise esimesel aastal vähendatakse kõnealuseks aastaks asjaomasele ametile, infosüsteemile või muule tegevusele vastavalt protokollil artiklile 9 ja käesoleva lisa artiklitele 1–3 ettenähtud tegevustoetust *pro rata temporis* põhimõttel, korrutades iga-aastase tegevustoetuse summa järgmiste näitajate vahelise suhtarvuga:

- kalendripäevade arv alates käesoleva lepingu jõustumise kuupäevast kuni asjaomase aasta 31. detsembrini ning
- asjaomase aasta kalendripäevade koguarv.

VAHEKOHUS

I PEATÜKK

EELSÄTTED

ARTIKKEL I.1

Kohaldamisala:

Kui üks kokkuleppeosalistest (edaspidi „pooled“) esitab vaidluse vahekohtusse vastavalt Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vahelise kokkuleppe (millega luuakse ühine toiduohutuse ala) protokolli (edaspidi „protokoll“) artikli 20 lõikele 2 või artikli 21 lõikele 2, kohaldatakse käesolevas liites sätestatud reegleid.

ARTIKKEL I.2

Kantselei ja sekretariaaditeenused

Haagi Alalise Vahekohtu rahvusvaheline büroo (edaspidi „rahvusvaheline büroo“) täidab kantselei ülesandeid ja osutab vajalikke sekretariaaditeenuseid.

ARTIKKEL I.3

Teated ja tähtaegade arvutamine

1. Teateid, sealhulgas teatise või ettepanekuid, võib saata mis tahes sidevahendi kaudu, mis kinnitab nende edastamist või võimaldab seda kinnitada.
2. Selliseid teateid võib saata elektrooniliselt üksnes juhul, kui pool on selleks spetsiaalselt määranud aadressi või lubanud aadressi kasutada.
3. Pooltele kätte toimetatud teated saadetakse Šveitsi puhul Šveitsi välisministeeriumi Euroopa osakonnale ja liidu puhul komisjoni õigustalitusele.

4. Käesolevas liites sätestatud tähtaeg hakkab kulgema sündmuse toimumisele või toimingu tegemisele järgnevast päevast. Kui dokumendi kättetoimetamise viimane päev langeb puhkepäevale liidu institutsioonides või Šveitsis, lõpeb dokumendi kättetoimetamise tähtaeg esimesel järgmisel tööpäeval. Arvesse võetakse puhkepäevi, mis jäävad sellesse ajavahemikku.

ARTIKKEL I.4

Vahekohtuteade

1. Vahekohtumenetluse algatamist taotlev pool (edaspidi „hageja“) saadab teisele poolele (edaspidi „kostja“) ja rahvusvahelisele büroole vahekohtuteate.
2. Vahekohtumenetluse alguseks loetakse kuupäeva, kui kostja on vahekohtuteate kätte saanud.
3. Vahekohtuteade peab sisaldama järgmist:
 - a) nõue esitada vaidlus vahekohtule;
 - b) poolte nimed ja kontaktandmed;
 - c) hageja esindaja(te) nimi ja aadress;

- d) menetluse õiguslik alus (protokolli artikli 20 lõige 2 või artikli 21 lõige 2) ning:
- i) protokolli artikli 20 lõikes 2 osutatud juhtudel vaidluse põhjustanud küsimus, nagu see on lahendamiseks ametlikult kantud toiduohutuse ühiskomitee päevakorda vastavalt protokolli artikli 21 lõikele 1 ning
 - ii) protokolli artikli 21 lõikes 2 osutatud juhtudel vahekohtu otsus, protokolli artikli 20 lõikes 5 nimetatud rakendusmeetmed ja vaidlusalused asendusmeetmed;
- e) teave selle kohta, milline säte on vaidluse aluseks või sellega seotud;
- f) vaidluse lühikirjeldus ning
- g) vahekohtuniku määramine või, kui määratakse viis vahekohtunikku, kahe vahekohtuniku määramine.
4. Protokolli artikli 20 lõikes 3 osutatud juhtudel võib vahekohtuteade sisaldada ka teavet vajaduse kohta pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse.
5. Vahekohtuteate nõuetekohasuse vaidlustamine ei takista vahekohtu määramist. Vaidluse lahendab lõplikult vahekohus.

ARTIKKEL I.5

Vastus vahekohtuteatele

1. 60 päeva jooksul pärast vahekohtuteate kättesaamist saadab kostja hagejale ja rahvusvahelisele büroole vastuse vahekohtuteatele, mis sisaldab järgmist teavet:
 - a) poolte nimed ja kontaktandmed;
 - b) kostja esindaja(te) nimi ja aadress;
 - c) vastus teabele, mis on esitatud vahekohtuteates vastavalt artikli I.4 lõike 3 punktidele d–f ning
 - d) vahekohtuniku määramine või, kui määratakse viis vahekohtunikku, kahe vahekohtuniku määramine.
2. Protokolli artikli 20 lõikes 3 osutatud juhtudel võib vastus vahekohtuteatele sisaldada ka vastust teabele, mis on esitatud vahekohtuteates vastavalt käesoleva liite artikli I.4 lõikele 4, ning teavet vajaduse kohta pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse.

3. Vahekohtu määramist ei takista see, kui kostja vahekohtuteatele ei vasta või vastab sellele mittetäielikult või hilinemisega. Vaidluse lahendab lõplikult vahekohus.
4. Kui kostja taotleb oma vastuses vahekohtuteatale, et vahekohus koosneks viiest vahekohtunikust, määrab hageja 30 päeva jooksul pärast vahekohtuteatele vastuse saamist täiendava vahekohtuniku.

ARTIKKEL I.6

Esindamine ja abistamine

1. Pooli esindab vahekohtus üks või mitu esindajat. Esindajaid võivad abistada nõustajad või juristid.
2. Esindaja või tema aadressi muutumisest teatatakse teisele poolele, rahvusvahelisele büroole ja vahekohtule. Vahekohus võib igal ajal omal algatusel või poole taotlusel nõuda tõendeid poolte esindajatele antud volituste kohta.

II PEATÜKK

VAHEKOHTU KOOSSEIS

ARTIKKEL II.1

Vahekohtunike arv

Vahekohus koosneb kolmest vahekohtunikust. Vahekohus koosneb viiest vahekohtunikust, kui hageja seda oma vahekohtuteates või kostja oma vastuses vahekohtuteatele taotleb.

ARTIKKEL II.2

Vahekohtunike nimetamine

1. Kui määratakse kolm vahekohtunikku, määrab kumbki pool neist ühe. Poolte määratud kaks vahekohtunikku valivad kolmanda vahekohtuniku, kes on vahekohtu esimees.
2. Kui määratakse viis vahekohtunikku, määrab kumbki pool neist kaks. Poolte määratud neli vahekohtunikku valivad viienda vahekohtuniku, kes on vahekohtu esimees.

3. Kui 30 päeva jooksul pärast seda, kui pooled on määranud viimase vahekohtuniku, ei ole vahekohtunikud jõudnud kokkuleppele vahekohtu eesistuja valimises, määrab esimehe alalise vahekohtu peasekretär.

4. Selleks et aidata kaasa vahekohtu moodustavate vahekohtunike valimisele, koostatakse soovituslik nimekiri isikutest, kellel on lõikes 6 osutatud kvalifikatsioon; see loetelu on ühine kõikidele kahepoolsetele lepingutele siseturu valdkondades, mille osaline Šveits on, sh Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline tervishoiuleping, mis sõlmiti [koht] [kuupäev] (edaspidi „tervishoiuleping“), Euroopa Ühenduse ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepe, mis sõlmiti Luxembourgis 21. juunil 1999 (edaspidi „põllumajandustoodetega kauplemise kokkulepe“), ning Euroopa Liidu ja Šveitsi Konföderatsiooni vaheline leping Šveitsi korrapärase rahalise toetuse kohta majandusliku ja sotsiaalse ebavõrdsuse vähendamiseks Euroopa Liidus, mis sõlmiti [koht] [kuupäev] (edaspidi „leping Šveitsi korrapärase toetuse kohta“), ning seda ajakohastatakse vajaduse korral. Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel võtab toiduohutuse ühiskomitee oma otsusega kõnealuse loetelu vastu ja ajakohastab seda.

5. Kui pool ei määra vahekohtunikku, määrab selle vahekohtuniku Alalise Vahekohtu peasekretär lõikes 4 osutatud nimekirjast. Sellise nimekirja puudumisel nimetab Alalise Vahekohtu peasekretär vahekohtuniku loosi teel isikute hulgast, kelle üks pool või mõlemad pooled on lõike 4 kohaselt ametlikult välja pakkunud.

6. Vahekohtu liikmed peavad olema kõrgelt kvalifitseeritud isikud, kellel on või ei ole pooltega sidemeid, kes on tõendatavalt sõltumatud, vabad huvide konfliktidest ja kellel on lai kogemus. Eelkõige peavad neil olema tõendatud eksperditeadmised õigusküsimustes ja käesoleva kokkuleppega hõlmatud küsimustes; nad ei tohi saada kummaltki poolelt juhiseid ning nad peavad täitma oma ülesandeid üksikisikuna ega tohi vaidlusega seotud küsimustes vastu võtta juhiseid üheltki organisatsioonilt ega valitsuselt. Vahekohtu esimehel peab olema ka vaidluste lahendamise menetluse läbiviimise kogemus.

ARTIKKEL II.3

Vahekohtunike avaldused

1. Kui kaalutakse isiku nimetamist vahekohtunikuks, peab see isik teatama kõikidest asjaoludest, mis võivad tekitada põhjendatud kahtlusi tema erapooletuses või sõltumatuses. Oma ametisse nimetamisest alates ja kogu vahekohtumenetluse vältel teatab vahekohtunik sellistest asjaoludest viivitamata pooltele ja teistele vahekohtunikele, kui ta ei ole seda varem teinud.
2. Vahekohtuniku võib ametist vabastada, kui ilmnevad asjaolud, mis annavad põhjust kahelda tema erapooletuses või sõltumatuses.
3. Pool võib taotleda tema määratud vahekohtuniku ametist vabastamist üksnes põhjusel, millest ta sai teada alles pärast vahekohtuniku ametisse nimetamist.

4. Kui vahekohtunik ei täida oma ülesandeid või kui tal on *de jure* või *de facto* võimatu oma ülesandeid täita, kohaldatakse artiklis II.4 sätestatud vahekohtunike ametist vabastamise menetlust.

ARTIKKEL II.4

Vahekohtunike ametist vabastamine

1. Pool, kes soovib vahekohtuniku ametist vabastada, esitab sellekohase taotluse 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil teda teavitati vahekohtuniku määramisest, või 30 päeva jooksul alates kuupäevast, mil ta sai teada artiklis II.3 osutatud asjaoludest.
2. Ametist vabastamise taotlus saadetakse teisele poolele, ametist vabastatud vahekohtunikule, teistele vahekohtunikele ja rahvusvahelisele büroole. Taotluses esitatakse ametist vabastamise taotluse põhjused.
3. Kui ametist vabastamise taotlus on esitatud, võib teine pool sellega nõustuda. Kõnealune vahekohtunik võib ka ise tagasi astuda. Nõustumine või tagasiastumine ei tähenda ametist vabastamise taotluse põhjuste tunnustamist.
4. Kui teine pool ei nõustu ametist vabastamise taotlusega 15 päeva jooksul alates selle teatavakstegemisest või kui asjaomane vahekohtunik ei astu tagasi, võib ametist vabastamist taotlev pool paluda Alalise Vahekohtu peasekretäril teha ametist vabastamise kohta otsus.
5. Kui pooled ei lepi kokku teisiti, esitatakse lõikes 4 osutatud otsuses selle otsuse tegemise põhjused.

ARTIKKEL II.5

Vahekohtuniku asendamine

1. Kui vahekohtunik tuleb vahekohtumenetluse käigus asendada, määratakse või valitakse vahekohtuniku asendaja vastavalt artiklis II.2 sätestatud menetlusele, mida kohaldatakse vahekohtuniku määramisel või valimisel, kui käesoleva artikli lõikest 2 ei tulene teisiti. Seda menetlust kohaldatakse ka juhul, kui üks pool ei ole kasutanud oma õigust määrata asendatav vahekohtunik või selles määramises osaleda.
2. Vahekohtuniku asendamise korral jätkub menetlus selles etapis, kus asendatud vahekohtunik lõpetas oma ülesannete täitmise, välja arvatud juhul, kui vahekohus otsustab teisiti.

ARTIKKEL II.6

Vastutuse välistamine

Pooled hoiduvad vahekohtumenetlusega seotud tegevuse või tegevusetuse tõttu vahekohtunike vastu kaebuse esitamisest, välja arvatud tahtliku rikkumise või raske hooletuse korral, niivõrd kui see on kohaldatava õiguse kohaselt võimalik.

III PEATÜKK

VAHEKOHTUMENETLUS

ARTIKKEL III.1

Üldsätted

1. Vahekohtu moodustamise kuupäev on päev, mil vahekohtunikest viimane on nõustunud enda määramisega vahekohtunikuks.
2. Vahekohus tagab, et pooli koheldakse võrdselt ning et menetluse sobivas etapis on mõlemal poolel mõistlik võimalus oma õigusi kaitsta ja seisukohti esitada. Vahekohus viib menetluse läbi nii, et välditakse viivitusi ja tarbetuid kulusid ning tagatakse pooltevahelise vaidluse lahendamine.
3. Suuline ärakuulamine toimub, kui vahekohus ei otsusta pärast poolte ärakuulamist teisiti.
4. Kui pool saadab vahekohtule teate, teeb ta seda rahvusvahelise büroo kaudu, saates samal ajal teate koopia ka teisele poolele. Rahvusvaheline büroo saadab teate koopia igale vahekohtunikule.

ARTIKKEL III.2

Vahekohtumenetluse toimumise koht

Vahekohtumenetlus toimub Haagis. Erandlikel asjaoludel võib vahekohus kokku tulla mis tahes muus kohas, mida ta peab oma nõupidamiste jaoks sobivaks.

ARTIKKEL III.3

Keel

1. Menetluskeeled on prantsuse ja inglise keel.
2. Vahekohus võib nõuda, et kõigile hagiavalduse või kostja vastusega koos esitatavatele dokumentidele ja kõigile lisadokumentidele, mis esitatakse menetluse käigus originaalkeeles, lisataks nende tõlge ühte menetluskeelde.

ARTIKKEL III.4

Hagiavaldus

1. Hageja saadab hagiavalduse kirjalikult kostjale ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule vahekohtu määratud tähtaja jooksul. Hageja võib otsustada käsitada artiklis I.4 osutatud vahekohtuteadet hagiavaldusena, tingimusel et see vastab ka käesoleva artikli lõigetes 2 ja 3 sätestatud tingimustele.

2. Hagiavalldus peab sisaldama järgmist teavet:

- a) artikli I.4 lõike 3 punktides b–f sätestatud teave;
- b) hagi aluseks olevad faktilised asjaolud ning
- c) nõude toetuseks esitatud õiguslikud väited.

3. Hageja lisab hagiavalldusele nii suures ulatuses kui võimalik tema poolt osutatud dokumendid ja muud tõendid või siis viitab neile. Protokolli artikli 20 lõikes 3 osutatud juhtudel peab hagiavalldus võimaluse korral sisaldama ka teavet vajaduse kohta pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse.

ARTIKKEL III.5

Vastustaja vastus

1. Kostja saadab kostja vastuse kirjalikult hagejale ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule vahekohtu määratud tähtaja jooksul. Kostja võib otsustada käsitada vastust artiklis I.5 osutatud vahekohtuteatele kostja vastusena, tingimusel et vastus vahekohtuteatele vastab ka käesoleva artikli lõikes 2 sätestatud tingimustele.

2. Kostja vastuses tuleb esitada oma seisukohad hagiavalduses sisalduva teabe kohta, millele on osutatud käesoleva liite artikli III.4 lõike 2 punktides a–c. Kostja lisab kostja vastusele nii suures ulatuses kui võimalik tema poolt osutatud dokumendid ja muud tõendid või siis viitab neile. Protokolli artikli 20 lõikes 3 osutatud juhtudel peab hagiavaldus võimaluse korral sisaldama ka teavet vajaduse kohta pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse.
3. Kostja võib esitada kostja vastuses või vahekohtumenetluse hilisemas etapis vastuhagi, kui vahekohus otsustab, et selline viivitus on asjaoludega põhjendatud, tingimusel et vahekohus on pädev seda lahendama.
4. Vastuhagi suhtes kohaldatakse artikli III.4 lõikeid 2 ja 3.

ARTIKKEL III.6

Vahekohtu pädevus

1. Vahekohus otsustab, kas tal on pädevus vastavalt lepingu artikli 20 lõikele 2 või artikli 21 lõikele 2.
2. Protokolli artikli 20 lõikes 2 osutatud juhtudel on vahekohus pädev arutama vaidluse põhjustanud küsimust, nagu see on ametlikult kantud lahendamiseks toiduohutuse ühiskomitee päevakorda vastavalt protokolli artikli 20 lõikele 1.

3. Protokollis artikli 21 lõikes 2 osutatud juhtudel on põhiasja arutanud vahekohus pädev kontrollima vaidlusaluste asendusmeetmete proportsionaalsust, sealhulgas juhul, kui need meetmed on täielikult või osaliselt võetud muu kahepoolse lepinguga siseturu valdkonnas, milles Šveits osaleb, või põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppega.
4. Esialgne vastuväide vahekohtu pädevuse puudumise kohta esitatakse hiljemalt kostja vastuses või vastuses vastuhagile. Asjaolu, et pool on määranud vahekohtuniku või on osalenud tema määramises, ei võta talt õigust esitada esialgset vastuväidet. Esialgne vastuväide, et vaidluse lahendamine ületab vahekohtu pädevuse piire, esitatakse niipea, kui menetluse käigus tuleb kõne alla küsimus, mille lahendamine väidetavalt ületab vahekohtu pädevust. Igal juhul võib vahekohus pärast ettenähtud tähtaja möödumist esialgse vastuväite rahuldada, kui ta leiab, et viivitus on põhjendatud.
5. Vahekohus võib teha lõikes 4 nimetatud esialgse vastuväite kohta otsuse kas enne asja sisulist lahendamist või käsitleda seda sisulises otsuses.

ARTIKKEL III.7

Muud kirjalikud esildised

Vahekohus võib pärast pooltega konsulteerimist otsustada, millised kirjalikud esildised pooled lisaks hagiavaldusele ja kostja vastusele esitama peavad või esitada võivad ning määrab nende esitamise tähtaja.

ARTIKKEL III.8

Tähtajad

1. Vahekohtu poolt dokumentide, sh hagiavalduse ja kostja vastuse esitamiseks määratud tähtaeg ei tohi olla pikem kui 90 päeva, kui pooled ei lepi kokku teisiti.
2. Vahekohus teeb oma lõpliku otsuse 12 kuu jooksul alates vahekohtu moodustamise kuupäevast. Erandlikel asjaoludel võib vahekohus eriti keerulistes küsimustes seda tähtaega pikendada veel kuni kolme kuu võrra.
3. Lõigetes 1 ja 2 sätestatud tähtaegu lühendatakse poole võrra:
 - a) hageja või kostja taotlusel, kui vahekohus otsustab 30 päeva jooksul alates taotluse esitamisest ja pärast teise poole ärakuulamist, et asi on kiireloomuline, või
 - b) poolte kokkuleppel.
4. Protokolli artikli 21 lõikes 2 osutatud juhtudel teeb vahekohus oma lõpliku otsuse kuue kuu jooksul alates kuupäevast, mil asendusmeetmetest teatati vastavalt protokolli artikli 21 lõikele 1.

ARTIKKEL III.9

Pöördumine Euroopa Liidu Kohtusse

1. Protokollis artikli 17 ja artikli 20 lõike 3 kohaldamisel pöördub vahekohus Euroopa Liidu Kohtusse.
2. Vahekohus võib menetluse käigus igal ajal pöörduda Euroopa Liidu Kohtusse, tingimusel et ta suudab piisavalt täpselt määratleda kohtuasja õigusliku ja faktilise tausta ning sellega seotud õiguslikud küsimused.

Vahekohtumenetlus peatatakse seniks, kuni Euroopa Liidu Kohus on oma otsuse teinud.

3. Kumbki pool võib saata vahekohtule põhjendatud taotluse pöörduda Euroopa Liidu Kohtu poole. Vahekohus lükkab taotluse tagasi, kui ta leiab, et lõikes 1 osutatud Euroopa Liidu Kohtusse pöördumise tingimused ei ole täidetud. Kui vahekohus lükkab poole taotluse Euroopa Liidu Kohtusse pöördumiseks tagasi, põhjendab ta oma otsust sisulises otsuses.

4. Vahekohus pöördub Euroopa Liidu Kohtusse teatega. Teade peab sisaldama vähemalt järgmisi andmeid:

- a) vaidluse lühikirjeldus
- b) vaidluse all olev liidu õigusakt (õigusaktid) ja/või protokollis säte (sätted) ning

- c) liidu õiguse mõiste, mida tuleb tõlgendada vastavalt protokollis artikli 17 lõikele 2.

Vahekohtus teatab pooltele Euroopa Liidu Kohtusse pöördumisest.

5. Euroopa Liidu Kohus kohaldab analoogia põhjal kodukorda, mida kohaldatakse tema pädevuse suhtes teha eelotsuseid aluslepingute ja õigusaktide tõlgendamise kohta liidu institutsioonide, organite ja asutuste poolt.
6. Esindajad ja juristid, kellel on artiklite I.4, I.5, III.4 ja III.5 kohaselt õigus esindada pooli vahekohtus, on volitatud esindama pooli Euroopa Liidu Kohtus.

ARTIKKEL III.10

Ajutised meetmed

1. Lepingu artikli 21 lõikes 2 osutatud juhtudel võib kumbki kokkuleppeosaline vahekohtumenetluse mis tahes etapis taotleda ajutiste meetmete kohaldamist, mis seisneb asendusmeetmete peatamises.
2. Lõike 1 kohases taotluses tuleb märkida hagi ese, kiireloomulisust põhjendavad asjaolud ning fakti- ja õigusväited, mis esmapilgul põhjendavad taotletud ajutiste meetmete kohaldamist. Sellele lisatakse ajutiste meetmete kohaldamise põhjendamiseks kõik kättesaadavad tõendid või tõendite kogumise taotlused..

3. Ajutisi meetmeid taotlev pool saadab oma taotluse kirjalikult teisele poolele ja rahvusvahelise büroo kaudu vahekohtule. Vahekohus määrab lühikese tähtaja, mille jooksul teine pool võib esitada kirjalikke või suulisi seisukohti.

4. Vahekohus võtab ühe kuu jooksul alates lõikes 1 osutatud taotluse esitamisest vastu otsuse vaidlustatud asendusmeetmete peatamise kohta, kui on täidetud järgmised tingimused:

- a) vahekohus on esmapilgul veendunud, et ajutiste meetmete kohaldamist taotleva poole esitatud väited on põhjendatud;
- b) vahekohus on seisukohal, et kuni lõpliku otsuse tegemiseni kannaks ajutiste meetmete kohaldamist taotlev pool suurt ja korvamatut kahju, kui asendusmeetmeid ei peatata ning
- c) kahju, mis tekitati ajutisi meetmeid taotlevale isikule vaidlusaluste asendusmeetmete viivitamatu kohaldamisega, kaalub üles huvi neid meetmeid viivitamatult ja tõhusalt kohaldada.

5. Artikli III.9 lõike 2 teises lõigus osutatud menetluse peatamist ei kohaldata käesoleva artikli kohaste menetluste suhtes.

6. Vahekohtu poolt lõike 4 kohaselt tehtud otsusel on üksnes ajutine mõju ning see ei piira vahekohtu sisulise otsuse tegemist.

7. Kui vahekohtu poolt käesoleva artikli lõike 4 kohaselt tehtud otsuses ei ole peatamise lõpetamiseks ette nähtud varasemat kuupäeva, lõpeb kehtivuse peatamine siis, kui tehakse lepingu artikli 21 lõike 2 kohane lõplik otsus.

8. Käesoleva artikli kohaldamisel võtab vahetõendi ajutisi meetmeid taotleva poole ja teise poole asjaomaste huvide kaalumisel ebaselguse vältimiseks arvesse üksikisikute ja ettevõtjate huve, kuid selle tulemusel ei teki sellistel üksikisikutel või ettevõtjatel vahetõenduskaebõigust.

ARTIKKEL III.11

Tõendid

1. Pooled esitavad tõendid hagiavalduse või kostja vastuse aluseks olevate asjaolude kohta.

2. Vahekohus võib poole taotluse korral või omal algatusel nõuda pooltelt teavet, mida ta peab vajalikuks ja asjakohaseks. Vahekohus määrab pooltele tähtsaja tema taotlusele vastamiseks.

3. Vahekohus võib poole taotluse korral või omal algatusel nõuda kõigist teabeallikatest teavet, mida ta peab asjakohaseks. Vahekohtul on õigus küsida ka ekspertide arvamust, kui ta peab seda asjakohaseks, võttes vajadusel arvesse poolte vahel kokku lepitud tingimusi.

4. Vahekohtu poolt käesoleva artikli alusel saadud kogu teave tehakse pooltele kättesaadavaks ja pooled võivad selle teabe kohta vahekohtule märkusi esitada.
5. Pärast teise poole seisukohtade küsimist võtab vahekohus asjakohased meetmed, et lahendada poole tõstatatud küsimused, mis puudutavad isikuandmete kaitset, ametisaladust ja konfidentsiaalsusega seotud õiguspäraseid huve.
6. Vahekohus otsustab esitatud tõendite vastuvõetavuse, asjakohasuse ja kaalukuse üle.

ARTIKKEL III.12

Istungid

1. Kui istung tuleb pidada, teatab vahekohus pärast pooltega konsulteerimist pooltele piisavalt aegsasti istungi kuupäeva, kellaaja ja koha.
2. Istung on avalik, kui vahekohus ei otsusta mõjuvatel põhjustel omal algatusel või poolte taotlusel teisiti.
3. Vahekohtu esimees koostab iga istungi kohta protokollid ja allkirjastab selle. Ainult sellised protokollid on autentsed.

4. Vahekohus võib otsustada korraldada virtuaalistungi vastavalt rahvusvahelise büroo tavale. Pooli teavitatakse sellest tavast õigeaegselt. Sellistel juhtudel kohaldatakse lõiget 1 *mutatis mutandis* ja lõiget 3.

ARTIKKEL III.13

Vaikimisi otsused

1. Kui hageja ei ole käesolevas liites või vahekohtu poolt kehtestatud tähtaja jooksul hagiavaldust esitanud ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse vahekohtumenetlus lõpetada, välja arvatud juhul, kui on lahendamata küsimusi, mille kohta on vaja teha otsus, ja kui vahekohus peab seda asjakohaseks.

Kui kostja ei ole käesolevas liites või vahekohtu poolt kehtestatud tähtaja jooksul esitanud vastust vahekohtuteatele või kostja vastust ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse menetlust jätkata, ilma et seda iseenesest käsitataks hageja väidetega nõustumisena.

Teist lõiku kohaldatakse ka juhul, kui hageja on jätnud esitamata vastuse vastuhagile.

2. Kui artikli III.12 lõike 1 alusel nõuetekohaselt kohtusse kutsutud pool ei ilmu kohtuistungile ja ei tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, võib vahekohus menetlust jätkata.

3. Kui pool, kellelt on nõuetekohaselt taotletud täiendavaid tõendeid, jätab need esitamata kehtestatud tähtaja jooksul ega tõenda, et tal olid selleks mõjuvad põhjused, teeb vahekohus otsuse olemasolevate tõendite põhjal.

ARTIKKEL III.14

Menetluse lõpetamine

1. Kui on tõendatud, et pooltel on olnud mõistlik võimalus oma väiteid esitada, võib vahekohus kuulutada menetluse lõpetatuks.
2. Vahekohus võib omal algatusel või poole taotlusel, kui ta peab seda erandlike asjaolude tõttu vajalikuks, igal ajal enne otsuse tegemist menetluse uuendada.

IV PEATÜKK

OTSUS

ARTIKKEL IV.1

Otsused

Vahekohus püüab teha otsuseid konsensuse alusel. Kui aga otsuse tegemine konsensuse alusel osutub võimatuks, teeb vahekohus otsuse vahekohtunike häälteenamusega.

ARTIKKEL IV.2

Vahekohtuotsuse vorm ja mõju

1. Vahekohus võib teha eri küsimustes otsuseid eraldi ja eri aegadel.
2. Kõik vahekohtuotsused peavad olema kirjalikud ja neis märgitakse nende aluseks olevad põhjused. Vahekohtuotsused on lõplikud ja pooltele siduvad.
3. Vahekohtuotsus peab olema vahekohtunike poolt allkirjastatud, selles tuleb märkida otsuse tegemise kuupäev ja näidata ära vahekohtu asukoht. Rahvusvaheline büroo edastab pooltele vahekohtunike allkirjastatud otsuse koopia.

4. Rahvusvaheline büroo avalikustab vahekohtuotsuse.

Vahekohtuotsuse avalikustamisel järgib rahvusvaheline büroo asjakohaseid isikuandmete kaitset, ametisaladust ja konfidentsiaalsusega seotud õigustatud huve käsitlevaid eeskirju.

Teises lõigus osutatud eeskirjad on samad kõigi kahepoolsete lepingute puhul sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, samuti tervishoiulepingu, põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe ja Šveitsi korrapärast rahalist toetust käsitleva lepingu puhul. Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel võtab toiduohutuse ühiskomitee oma otsusega kõnealuse eeskirjad vastu ja ajakohastab neid.

5. Pooled peavad täitma kõik vahekohtu otsused viivitamata.
6. Lepingu artikli 20 lõikes 2 osutatud juhtudel määrab vahekohus, olles saanud poolte arvamuse, oma sisulises otsuses otsuse täitmiseks mõistliku tähtaja vastavalt lepingu artikli 20 lõikele 5, võttes arvesse poolte sisemenetlusi.

ARTIKKEL IV.3

Kohaldatav õigus, tõlgendamisreeglid, vahendaja

1. Kohaldatav õigus koosneb protokollist, liidu õigusaktidest, millele protokollis viidatakse, ning muudest rahvusvahelise õiguse normidest, mis on nende aktide kohaldamisel asjassepuutuvad.

2. Vahekohus teeb otsuse vastavalt protokolli artiklis 17 osutatud tõlgendamiseeskirjadega.
3. Vaidluste lahendamise organi eelnevad otsused lepingu artikli 21 lõikes 2 osutatud muu kahepoolse lepingu kohaste asendusmeetmete proportsionaalsuse kohta on vahekohtule siduvad.
4. Vahekohtul ei ole lubatud teha otsust vahendajana ega *ex aequo et bono*.

ARTIKKEL IV.4

Mõlemat poolt rahuldav lahendus või muud põhjused menetluse lõpetamiseks

1. Pooled võivad ükskõik millal leppida kokku lahenduses, mis rahuldab mõlemat poolt. Nad teatavad sellest lahendusest ühiselt vahekohtule. Kui lahendus nõuab kummagi poole vastavate riiklike menetluste kohast heakskiitu, viidatakse teates kõnealusele nõudmisele ja vahekohtumenetlus peatatakse. Vahekohtumenetlus lõpetatakse, kui sellist heakskiitu ei ole vaja või kui teatatakse selliste riiklike menetluste lõpetamisest.
2. Kui hageja teatab menetluse käigus vahekohtule kirjalikult, et ta ei soovi menetlust jätkata, ja kui kostja ei ole kuupäevaks, mil vahekohus selle teate kätte saab, astunud menetluses ühtegi sammu, teeb vahekohus otsuse menetluse lõpetamise kohta. Vahekohus teeb otsuse kulude kohta, mis tuleb kanda hagejal, kui see on selle poole käitumise tõttu põhjendatud.

3. Kui vahekohus jõuab enne oma otsuse tegemist järeldusele, et menetluse jätkamine on muutunud mõttetuks või võimatuks muudel kui lõigetes 1 ja 2 osutatud põhjustel, teatab vahekohus pooltele oma kavatsusest teha otsus menetluse lõpetamise kohta.

Esimest lõiku ei kohaldata, kui on lahendamata küsimusi, mille kohta on vaja teha otsus, ja kui vahekohus peab seda asjakohaseks.

4. Vahekohus edastab pooltele vahekohtumenetluse lõpetamise otsuse või poolte kokkuleppel tehtud ja vahekohtunike allkirjastatud otsuse koopia. Artikli IV.2 lõikeid 2–5 kohaldatakse vahekohtu otsuste suhtes, mis tehakse poolte kokkuleppel.

ARTIKKEL IV.5

Vahekohtu otsuste parandamine

1. 30 päeva jooksul pärast otsuse kättesaamist võib kumbki pool taotleda, et vahekohus kõrvaldaks otsuses leiduvad arvutusvead, sisulised või kirjavead või mistahes muud samalaadsed vead või väljajätmised, teatades sellest taotlusest rahvusvahelise büroo kaudu teisele poolele ja vahekohtule. Kui vahekohus peab sellist taotlust põhjendatuks, teeb ta paranduse 45 päeva jooksul pärast taotluse kättesaamist. Taotlusel ei ole peatavat mõju artikli IV.2 lõikes 6 sätestatud tähtajale.

2. 30 päeva jooksul pärast otsuse teatavakstegemist võib vahekohus teha lõikes 1 osutatud parandusi omal algatusel.
3. Käesoleva artikli lõikes 1 osutatud parandused tehakse kirjalikult ja need moodustavad otsuse lahutamatu osa. Kohaldatakse artikli IV.2 lõikeid 2–5.

ARTIKKEL IV.6

Vahekohtunike tasud

1. Artiklis IV.7 osutatud tasud peavad olema mõistlikud, võttes arvesse juhtumi keerukust, vahekohtunike poolt sellele kulutatud aega ja kõiki muid asjaomaseid asjaolusid.
2. Koostatakse loetelu päevaraha ja maksimum- ja miinimumtundide kohta, mis on sama kõigi kahepoolsete lepingute puhul sellistes siseturuga seotud valdkondades, milles Šveits osaleb, samuti tervishoiulepingu, põllumajandustoodetega kauplemise kokkuleppe ja Šveitsi korrapärast rahalist toetust käsitleva lepingu puhul, ning seda ajakohastatakse vajaduse korral. Käesoleva kokkuleppe kohaldamisel võtab toiduohutuse ühiskomitee oma otsusega kõnealuse loetelu vastu ja ajakohastab seda.

ARTIKKEL IV.7

Kulud

1. Kumbki pool kannab omaenda kulud ja poole vahekohtu kuludest.

2. Vahekohus määrab oma kulud kindlaks asja kohta tehtud sisulises otsuses. Kõnealused kulud hõlmavad üksnes:

- a) vahekohtunike tasusid, mis esitatakse iga vahekohtuniku kohta eraldi ja mille suuruse määrab kindlaks vahekohus ise kooskõlas artikliga IV.6;
- b) vahekohtunike reisi- ja muud kulud ning
- c) rahvusvahelise büroo tasud ja kulud.

3. Lõikes 2 osutatud summad peavad olema mõistlikud, võttes arvesse vaidlusalust summat, vaidluse keerukust, aega, mille vahekohtunikud ja vahekohtu määratud eksperdid on sellele kulutanud, ning muid asjassepuutuvaid asjaolusid.

ARTIKKEL IV.8

Kulude ettemaksed

1. Vahekohtumenetluse alguses võib rahvusvaheline büroo nõuda, et mõlemad pooled maksaks artikli IV.7 lõikes 2 osutatud kulude katteks ettemaksena võrdse summa.

2. Vahekohtumenetluse käigus võib rahvusvaheline büroo nõuda pooltelt lõikes 1 osutatud tagatistele lisaks täiendavaid tagatisi.

3. Kõik poolte poolt käesoleva artikli kohaldamisel deponeeritud summad makstakse rahvusvahelisele büroole ja ta maksab need välja tegelike kulude, sealhulgas eelkõige vahekohtunike ja rahvusvahelise büroo tasude katteks.

V PEATÜKK

LÕPPSÄTTED

ARTIKKEL V.1

Muudatused

Toiduohutuse ühiskomitee võib oma otsusega käesolevat liidet muuta.

EUROOPA TOIDUOHUTUSAMETI PRIVILEEGID JA IMMUNITEEDID

ARTIKKEL 1

(vastab protokoli (nr 7) artiklile 1)

Euroopa Toiduohutusameti (edaspidi „toiduohutusamet“) ruumid ja hooned on puutumatud. Neid ei või läbi otsida, arestida, konfiskeerida ega sundvõõrandada. Toiduohutusameti omandi ja vara suhtes ei või kehtestada ühtegi haldus- ega õiguslikku piirangut ilma Euroopa Kohtu loata.

ARTIKKEL 2

(vastab protokoli (nr 7) artiklile 2)

Toiduohutusameti arhiivid on puutumatud.

ARTIKKEL 3

(vastab protokoli (nr 7) artiklitele 3 ja 4)

1. Toiduohutusamet, selle vara, tulud ja muu omand on vabastatud kõigist otsestest maksudest.
2. Toiduohutusameti jaoks ametlikuks kasutamiseks Šveitsist eksporditavad kaubad ja teenused ning Šveitsis toiduohutusameti jaoks ettenähtud kaubad ja teenused on otsestest ja kaudsetest maksudest vabastatud.
3. Käibemaksuvabastus antakse juhul, kui arvel või samaväärses dokumendis nimetatud kaupade ja teenuste tegelik ostuhind on kokku vähemalt sada Šveitsi franki (koos maksuga).
Toiduohutusamet on ametlikuks kasutamiseks mõeldud toodete puhul vabastatud kõikidest tollimaksudest, -keeldudest ja -piirangutest; selliselt imporditud kaupu ei või Šveitsis müüa ega muul viisil võõrandada tasu eest ega tasuta, välja arvatud Šveitsi valitsuse heakskiidetud tingimustel.
4. Käibe-, aktsiisi- ja muudest kaudsetest maksudest vabastamine toimub maksuvähenduse kaudu ja selle saamiseks tuleb kauba või teenuse tarnijale esitada selleks ettenähtud Šveitsi vormi kohased dokumendid.
5. Vabastus ei kehti selliste maksude ja tasude suhtes, mis katavad üksnes kommunaalteenuste kulud.

ARTIKKEL 4

(vastab protokolli (nr 7) artiklile 5)

Toiduohutusametile võimaldatakse ametlikuks sidepidamiseks ja dokumentide edastamiseks Šveitsi territooriumil sama kord, mille kõnealune riik võimaldab diplomaatilistele esindustele.

Toiduohutusameti ametlikku kirjavahetust ja muud ametlikku teabevahetust ei tsenseerita.

ARTIKKEL 5

(vastab protokolli (nr 7) artiklile 6)

Toiduohutusameti liikmetele ja teenistujatele välja antud liidu reisiluba (*laissez-passer*) tunnustatakse Šveitsi territooriumil kehtiva reisidokumendina. Neid reisilube väljastatakse ametnikele ja muudele teenistujatele tingimustel, mis on sätestatud liidu ametnike personalieeskirjades ja Euroopa Liidu muude teenistujate teenistustingimustes¹.

¹. Määrus nr 31/EMÜ, 11/Euratom, milles sätestatakse Euroopa Majandusühenduse ja Euroopa Aatomienergiaühenduse ametnike personalieeskirjad ja muude teenistujate teenistustingimused (EÜT 45, 14.6.1962, lk 1385), sealhulgas kõik edaspidised muudatused.

ARTIKKEL 6

(vastab protokolli (nr 7) artiklile 10)

Toiduohutusameti töös osalevatele liidu liikmesriikide esindajatele, nende nõuandjatele ja tehnilistele asjatundjatele võimaldatakse oma kohustusi täites ning Šveitsi kohtumispaika ja sealt tagasi sõites tavapärased privileegid, immunitetid ja soodustused.

ARTIKKEL 7

(vastab protokolli (nr 7) artiklile 11)

Šveitsi territooriumil on toiduohutusameti ametnikel ja muudel teenistujatel nende kodakondsusest olenemata järgmised privileegid ja immunitetid:

- a) kohtulik puutumatus oma ametikohustuste täitmisel tehtud tegude, sealhulgas suuliste ja kirjalike avalduste suhtes, kui ei tulene teisiti aluslepingute sätetest, mis käsitlevad ühelt poolt ametnike ja muude teenistujate vastutust liidu ees ning teiselt poolt Euroopa Liidu Kohtu pädevust vaidlustes liidu ning nende ametnike ja muude teenistujate vahel. Neile jääb see puutumatus ka pärast nende ametist lahkumist;
- b) teenistujate, nende abikaasade ja neist sõltuvate pereliikmete puhul ei kehti sissesõidupiirangud ega välismaalaste registreerimise formaalsused;

- c) valuutavahetust reguleerivate eeskirjade rakendamisel võimaldatakse neile samad soodustused, mis on ette nähtud rahvusvaheliste organisatsioonide ametnikele;
- d) õigus Šveitsis esmakordsel ametisseasumisel tollimaksuvabalt riiki tuua oma mööbel ja muu vallasvara ning õigus oma mööbel ja muu vallasvara tollimaksuvabalt sellest riigist taas välja viia, kui nende ametikohustused selles riigis lõpevad; mõlemal juhul vastavalt tingimustele, mida Šveitsi valitsus vajalikuks peab;
- e) õigus tollimaksuvabalt riiki tuua isiklikuks kasutamiseks mõeldud auto, mis on omandatud riigis, kus nad viimati elasid, või riigis, mille kodakondsed nad on, selle riigi siseturul valitsevate tingimuste kohaselt, ning see auto tollimaksuvabalt riigist taas välja viia; mõlemal juhul vastavalt tingimustele, mida Šveitsi valitsus vajalikuks peab.

ARTIKKEL 8

(vastab protokolli (nr 7) artiklile 12)

Koosõlas liidu õigusega sätestatud tingimuste ja menetlusega, on toiduohutusameti ametnikud ja muud teenistujad kohustatud maksma liidule palgalt, töötasult ja tasudelt, mida toiduohutusamet neile maksab.

Nad on vabastatud palgalt, töötasult ja tasudelt ette nähtud föderaal-, kantoni- ja kommuunimaksudest.

ARTIKKEL 9

(vastab protokolli (nr 7) artiklile 13)

Tulumaksu, omandimaksu ja pärandimaksu rakendamisel ning Šveitsi ja liidu liikmesriikide vahel sõlmitud topeltmaksustamise vältimist käsitlevate lepingute kohaldamisel loetakse, et toiduohutusameti ametnikud ja muud teenistujad, kes üksnes oma kohustuste täitmiseks ameti teenistuses asuvad elama Šveitsi territooriumile, mis nende toiduohutusameti teenistusse astudes ei ole maksustav elukohariik, nii Šveitsis kui ka maksustavas elukohariigis on säilitanud oma elukoha viimati nimetatud riigis, tingimusel et see riik on liidu liikmesriik. See säte kehtib ka abikaasa kohta, kui abikaasa ei tegutse iseseisvalt tasustataval töökohal, ning käesolevas artiklis nimetatud isikute ülalpidamisel ja hoole all olevate laste kohta.

Esimeses lõigus nimetatud isikutele kuuluv ja Šveitsis asuv vallasvara on Šveitsis pärandimaksust vabastatud; pärandimaksu suurust määrates loetakse selline vara nende isikute maksustavas elukohariigis asuvaks, arvestades kolmandate riikide õigusi ja topeltmaksustamist käsitlevate rahvusvaheliste lepingute võimalikku kohaldamist.

Käesoleva artikli sätete kohaldamisel ei arvestata sellist elukohta, mis on seotud üksnes kohustuste täitmisega muude rahvusvaheliste organisatsioonide teenistuses.

ARTIKKEL 10

(vastab protokolli (nr 7) artiklile 14)

Liidu õigusega kehtestatakse liidu ametnike ja muude teenistujate sotsiaalkindlustusagatiste kava.

Toiduohutusameti ametnikud ja muud teenistujad, kes on juba hõlmatud liidu ametnike ja muude teenistujate sotsiaalkindlustushüvitiste süsteemiga, ei ole kohustatud liituma Šveitsi sotsiaalkindlustussüsteemiga. Toiduohutusameti töötajate pereliikmed, kes kuuluvad nende leibkonda, on kaetud liidu ametnike ja muude teenistujate sotsiaalkindlustushüvitiste kavaga tingimusel, et nad ei tööta muu tööandja kui toiduohutusameti juures ning nad ei saa sotsiaalkindlustushüvitisi mõnelt liidu liikmesriigilt ega Šveitsilt.

ARTIKKEL 11

(vastab protokolli (nr 7) artiklile 15)

Liidu õigusega määratakse kindlaks toiduohutusameti ametnike ja muude teenistujate kategooriad, kelle suhtes kehtivad täielikult või osaliselt artiklite 7, 8 ja 9 sätted.

Šveitsile teatatakse korrapäraselt sellistesse kategooriatesse kuuluvate ametnike ja muude teenistujate nimed, ametinimetused ja aadressid.

ARTIKKEL 12

(vastab protokollile (nr 7) artiklile 17)

Toiduohutusameti ametnikele ja muudele teenistujatele antakse privileegid, immunitetid ja soodustused üksnes toiduohutusameti huvides.

Toiduohutusamet peab ametnikule või muudele teenistujatele antud immunitedi tühistama alati, kui ta leiab, et sellise immunitedi tühistamine ei ole vastuolus toiduohutusameti huvidega.

ARTIKKEL 13

(vastab protokollile (nr 7) artiklile 18)

Käesoleva liite kohaldamisel teeb toiduohutusamet koostööd Šveitsi ja asjaomaste liidu liikmesriikide vastutavate ametiasutustega.
